

KAIKANJ CEMENT

HEIDELBERGCEMENT Group

Info silos

Godina VIII, broj 28-29 / maj 2011

Branimir Muidža
Generalni direktor

U protekloj godini, koju su obilježile izuzetno nepovoljne privredne okolnosti i finansijska kretanja, čije posljedice je najviše osjetila građevinska industrija kojoj pripada i naša kompanija, Tvornica cementa Kakanj je ponovo potvrdila svoj vodeći položaj na tržištu, te nastavila sa ostvarivanjem pozitivnih poslovnih rezultata koji se postižu u dužem vremenskom kontinuitetu.

S obzirom da je od privatizacije Tvornice cementa proteklo deset godina, odlučili smo da u ovaj broj *InfoSilosa* uvrstimo i kratki pregled realizacije obaveza prema privatizacijskom ugovoru.

Naročito želim istaknuti i naglasiti naša kapitalna ulaganja, zalaganje i trud koji smo uložili u zaštitu okoliša.

Kroz intenzivan program investiranja, te održavanje djelatnosti i razine zaposlenja, *HeidelbergCement* je kao strateški partner pokazao koliko zbiljno i odgovorno pristupa svim svojim obavezama, te je svojim aktivnostima snažno doprinio ispunjenju svoje prvobitne namjere da Tvornicu cementa Kakanj dovede u najvišu klasu evropskih proizvođača koja je konkurentna u svakom pogledu i koja posluje u skladu sa svim najprestižnijim svjetskim i evropskim standardima.

Naša zalaganja i naponi koje smo uložili u zaštitu okoliša i unapređenje lokalne zajednice sve više su priznati.

Pored nagrade DOBRO'10 koju smo dobili kao najbolja društveno odgovorna kompanija na polju zaštite okoliša, krajem 2010. godine od Agencije za unapređenje stranih investicija (FIPA) dobili smo i priznanje kao najbolji investitor u 2009. godini.

Planovi za 2011.

Tokom ove godine očekujemo blago poboljšanje situacije i donekle intenzivniji nastavak građevinskih radova u drugoj polovici godine. U 2011. godini je fokus na završetku projekata započetih u 2010. godini, prije svega završetak izgradnje silosa klinkera.

Pored završavanja već započetih projekata, planiran je i nastavak automatizacije (pogoni mlinova), pripreme za gradnju novog silosa cementa, te niz manjih projekata modernizacije postrojenja.

Uštede i poboljšanje efikasnosti su u fokusu i ove i narednih godina. *HeidelbergCement* je 10. januara 2011. godine najavio početak svog novog trogodišnjeg programa finansijske i operativne izvrsnosti pod nazivom: "FOX 2013", a glavni cilj ovog programa je da se održivo poveća efikasnost procesa proizvodnje cementa u svim tvornicama kroz ograničenu upotrebu energije i sirovina čime se smanjuju troškovi proizvodnje i povećava zaštita okoline. Strategija Tvornice cementa Kakanj usmjerena je na održavanje leaderske pozicije na tržištu Bosne i Hercegovine razvojem novih tipova cementa.

Preduslov za proizvodnju novih tipova cementa je izgradnja novog silosa cementa, jer s postojećim kapacitetom silosa nema mogućnosti za proizvodnju više tipova cementa.

Drugi strateški cilj, ne manje važan, jeste razvoj mreže mobilnih betonara kako bi se osiguralo prisustvo na svim većim projektima koji se planiraju realizirati na cijelom području Bosne i Hercegovine (putevi i elektroenergetski objekti).

Želim se zahvaliti svim vrijednim zaposlenicima na njihovom maksimalnom doprinosu i pojedinačnom zalaganju da i ovu godinu zaključimo veoma povoljnim rezultatima. Iskreno vjerujem da, uz ovako dobar kolektiv i timski rad dobri rezultati neće izostati ni ove godine.

Branimir Muidža
Generalni direktor

Izveštaj o poslovanju Tvornice cementa Kakanj za 2010.

I. TRŽIŠTE I PRODAJA

U posljednje dvije godine na građevinsku djelatnost, a samim tim i na potrošnju cementa, značajno su uticale i globalne pojave - aktuelni stresovi u finansijama i bankarstvu, visoke cijene energije, rast kamatnih stopa, dugoročni strožiji uslovi kreditiranja, što je u 2009. i 2010. godini usporilo ekonomski oporavak, i dovelo BiH u recesiju.

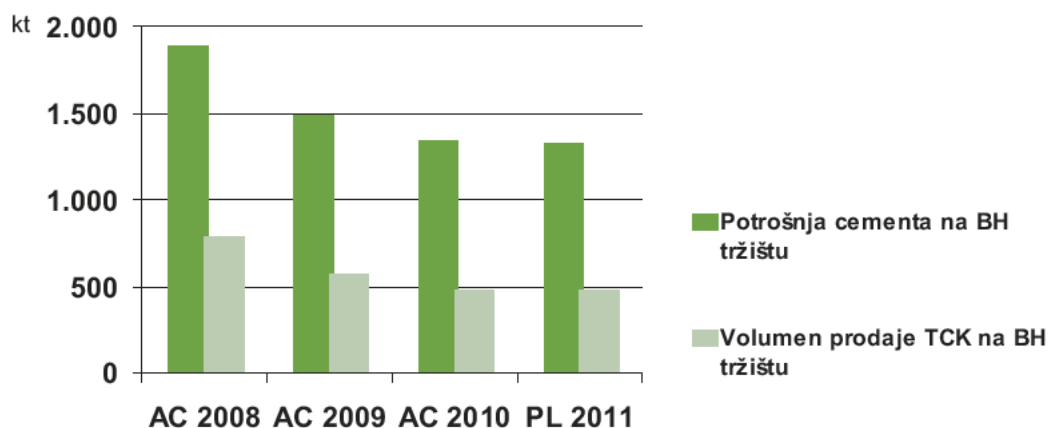
Smanjene građevinske aktivnosti u 2010., koje su rezultat nedostatka novih investicija, direktna su posljedica uticaja globalne ekonomske krize na građevinski sektor, odnosno potrošnju cementa u BiH.

Pored toga, značajna nelikvidnost, kako javnog tako i

privatnog sektora, uticala je na smanjenje ukupne prodaje i potrošnje cementa.

Ukupna potrošnja cementa na tržištu BiH u 2010. godini procjenjuje se na 1,2 miliona tona, što je za oko 10% manje u odnosu na prethodnu godinu. Taj pad je u 2009. bio i znatno veći i iznosio je oko 21%

Tvornica cementa Kakanj je i u ovim godinama ostvarila vrlo uspješne poslovne rezultate, potvrdivši tako trend stabilnosti prihoda od prodaje i stabilnosti u poslovanju. Postignuti poslovni rezultati su tim značajniji što su ostvareni u uslovima globalne recesije koja još uvijek značajno pogađa tržište BiH.

Širenje na tržište Hrvatske

U 2010. godini Tvornica cementa Kakanj je kupila 100% udio kapitala TBG Beton Zagreb. Udio je kupljen od kompanije Duna-Drava Cement, Mađarska, koja je također članica grupacije.

Kupovina TBG Betona daje sljedeće mogućnosti:

- širenje na strana tržišta
- jačanje konkurentske pozicije u regionu
- povećanje volumena prodaje, a samim tim i bruto prihoda kroz:
  - povećanje prodaje kompanijama u grupi te jačanje konkurentske pozicije kroz integraciju faza proizvodnje
  - poboljšanje kanala distribucije
  - zajednički marketinški nastup na hrvatskom tržištu
  - osvajanje novih tržišta
  - povećanje tržišnog udjela u Hrvatskoj, kako za betone tako i za cement

Odluka o kupovini je donešena na Skupštini održanoj 27. maja 2010. godine.

Ugovor o kupoprodaji je potpisan 02. jula 2010. godine.

II. PROIZVODNJA

Proizvodnja cementa u 2010. godini je iznosila 496 kt što u odnosu na prošlu godinu predstavlja smanjenje od 13%. Smanjenje proizvodnje posljedica je smanjenja prodaje odnosno potrošnje cementa.

Da bi se izbjeglo stvaranje viška zaliha i obrtni kapital

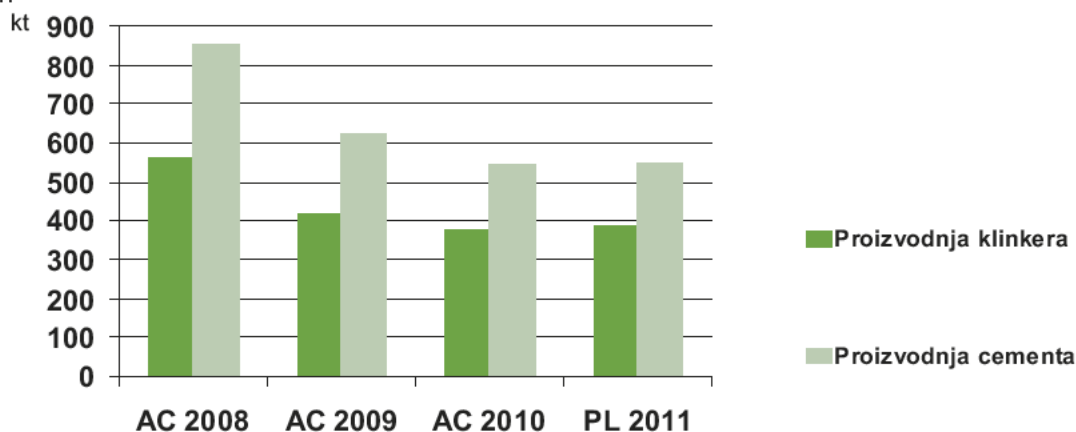
optimizirao, peć je zaustavljana tri puta u toku godine, u periodu februar-mart, u augustu i u periodu novembar-decembar.

Prva dva zastoja su iskorištena za djelimičan remont i završetak investicija na postrojenjima vezanim za peć, a u zadnjem zastoju, koji je trajao od 17. novembra do kraja godine, izvršen je generalni remont postrojenja.

	AC	PL	AC	PL	Razlike %	
	2009.	2010.	2010.	2011.	AC10/AC09	PL11/AC10
	Kt	Kt	Kt	Kt		
Proizvodnja cementa	569	547	496	500	-12,8	0,8
Proizvodnja klinera	377	387	342	352	-9,3	2,9

*AC (actual) – realizovano

PL –plan

III. PRIHODI, TROŠKOVI, FINANSIJSKI REZULTAT

Zbog teške situacije na tržištu i smanjenja potrošnje cementa, volumen prodaje cementa je smanjen u odnosu na 2009. godinu za 14%, pri čemu je na domaćem tržištu volumen prodaje smanjen za 17%, a izvoz je povećan za 21%.

Smanjenje volumena prodaje rezultiralo je smanjenjem prihoda od prodaje u odnosu na prethodnu godinu za 14% odnosno za 13,8 miliona KM.

Troškovi prodaje, administracije i opšti troškovi Tvornice cementa Kakanj su smanjeni za 7,2%.

Smanjenje troškova dijelom je posljedica smanjenja obima proizvodnje, a dijelom rezultat optimizacije troškova. Zbog smanjenog obima proizvodnje, varijabilni troškovi su smanjeni za 3,9 miliona KM.

S druge strane, varijabilni troškovi po toni su smanjeni za 4,8% smanjenjem cijena pogonskog goriva, smanjenjem cijena dodataka i smanjenjem potrošnje vatrostalnog materijala.

Fiksni troškovi su također smanjeni u odnosu na prethodnu godinu, i to prije svega smanjenjem usluga trećih lica, odnosno njihovom zamjenom sopstvenim radom.

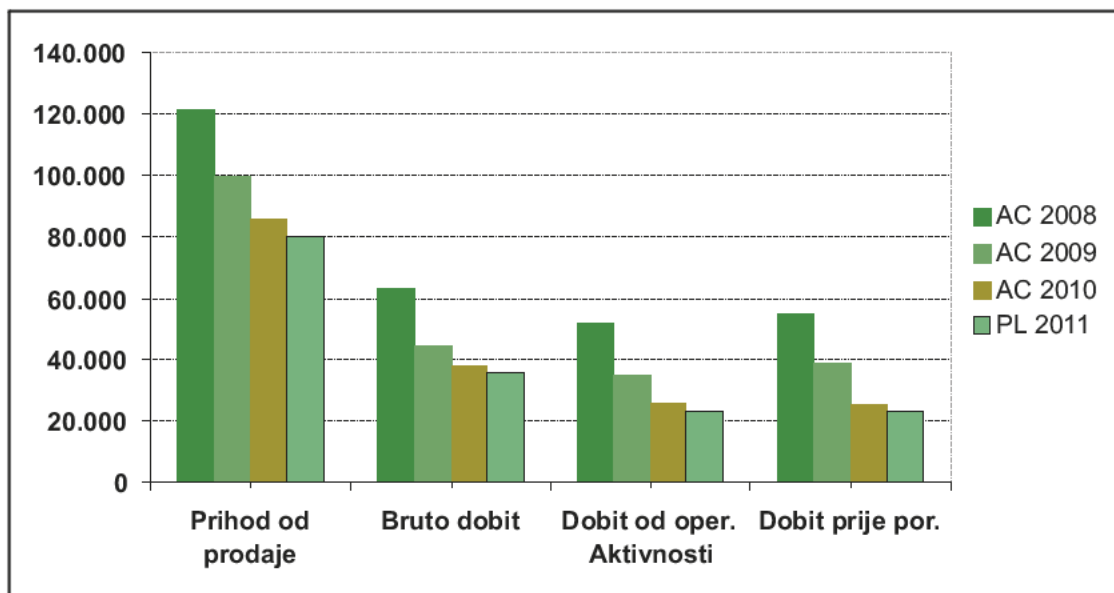
Dobit od operativnog poslovanja Tvornice cementa Kakanj smanjena za 30%.

Prikaz prihoda, rashoda i finansijskog rezultata dat je u sljedećoj tabeli i grafikonu:

Kakanj cement - Financijski rezultat

000 KM	AC 2009	Plan 2010	AC 2010	Plan 2011	Razlike u %	
					2010/2009	Pl.2011/2010
Prihodi od prodaje	99.693	92.022	85.907	80.317	-14%	-7%
Troškovi prodaje	55.213	52.635	48.322	44.702	-12%	-7%
Bruto dobit	44.480	39.387	37.585	35.615	-16%	-5%
Opšti i administrativni troškovi	3.234	3.652	4.679	4.829	45%	3%
Troškovi distribucije	4.094	4.629	3.443	3.809	-16%	11%
Ostali operativni troškovi	2.459	4.186	3.836	3.800	56%	-1%
Dobit od operativnih aktivnosti	34.693	26.920	25.627	23.177	-26%	-10%
Ostali prihodi	1.271	265	758	173	-40%	-77%
Ostali troškovi	373	253	1.478	317	296%	-79%
Financijski prihodi	2.932	642	537	6	-82%	-99%
Financijski rashodi	17	79	303		1682%	-100%
Dobit prije oporezivanja	38.506	27.495	25.141	23.039	-35%	-8%
Porez na dobit	123	153	175	103	42%	-41%
Neto dobit	38.383	27.342	24.966	22.936	-35%	-8%
Total prihodi	103.896	92.929	87.202	80.496	-16%	-8%
Total rashodi	65.390	65.434	62.061	57.457	-5%	-7%

Kakanj cement - Financijski rezultat

IV. PLAN ZA 2011 GODINU

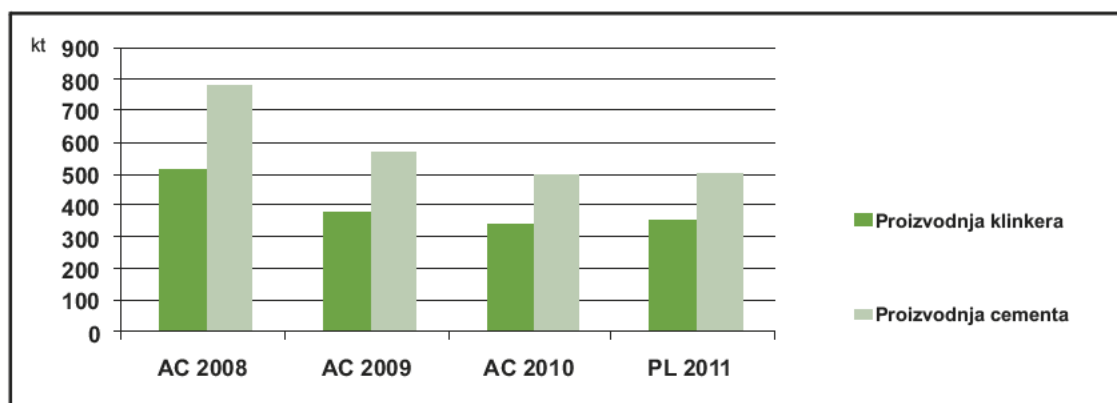
Na bazi očekivanja o početku ekonomskog oporavka BiH u 2011. godini se planira veoma blagi rast volumena prodaje.

U 2011. godini je fokus na završetku projekata započelih u 2010. godini, prije svega završetak izgradnje silosa klinkera.

Pored završavanja već započelih projekata, planiran je i nastavak automatizacije (pogoni mlinova), pripreme za gradnju novog silosa cementa, te niz manjih projekata modernizacije postrojenja.

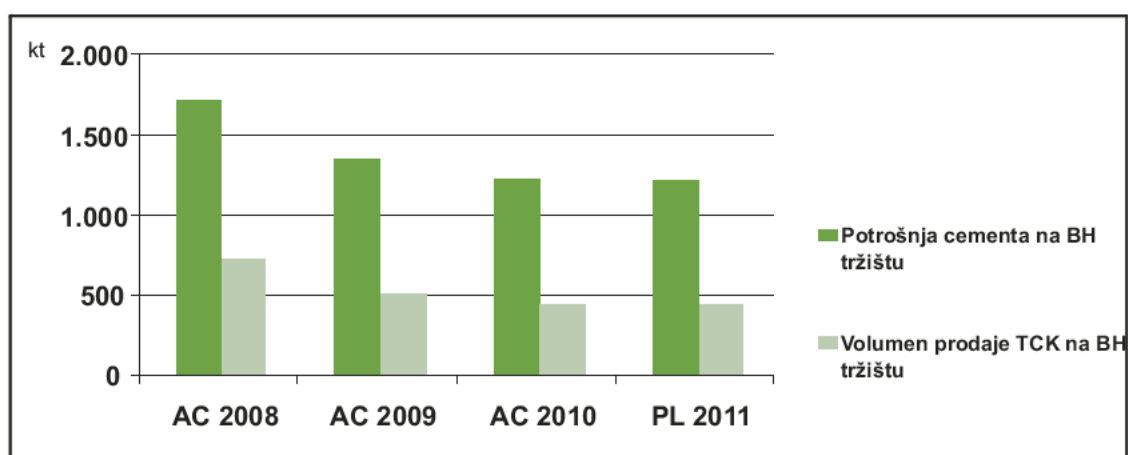

Kakanj cement - Prodaja

		AC 2009	PL 2010	AC 2010	PL 2011	Razlike %	
						AC10/AC09	PL11/AC10
Proizvodnja cementa	Kt	569	547	496	500	-12,8	0,8
Proizvodnja klinkera	Kt	377	387	342	352	-9,3	2,9

Kakanj cement - Prodaja

- Smanjenje potrošnje cementa u 2010 u odnosu na 2009 godinu za 10 %
- Povećanje kapaciteta Fabrike Cementa Lukavac
- Povećan pritisak od strane uvoznika u BH

U skladu sa ovim protokolom Uprava Tvornice cementa Kakanj je Izvršnom odboru sindikata tokom 2010. godine odobrila donacije u iznosu od 18.500,00 KM.

Pored donacija, Uprava je Izvršnom odboru sindikata odobrila pozajmicu za nabavku ogrevnog drveta na period od šest mjeseci.

V. PRIMANJA ZAPOSLENIH I OSTALE POGODNOSTI KOJE IMAJU ZAPOSLENI

Zbog recesije koja je u BiH je generirana globalnom recesijom ali i dodatnim domaćim uzrocima koji je čine dugoročnijom, težom, neizvjesnom i sa teško sagledivim posljedicama, te efektima recesije koji se ogledaju prije svega u otpuštanju radnika, zatim neplaćanju obaveza i odgađanju isplata plaća.

Uprava Društva je u cilju zaštite plata u decembru 2009. godine uputila Izvršnom odboru sindikata Tvornice cementa Kakanj i Vijeću uposlenika Tvornice cementa Kakanj dopis u kom ih je upozнала sa okolnostima poslovanja i dala sljedeći prijedlog za utvrđivanje plata u 2010. godini: uvažavajući instrukcije HC Grupacije te činjenicu da u usvojenom OP od strane NO, odnosno dioničara, nema mogućnosti za dodatno povećanje primanja radnika u 2010. godini, odlučeno je da se ponudi usklađenje primanja kroz jubilaru nagradu u 2009. godini.

Uprava je iskazala spremnost na taj korak iako je, kako je već prezentirano, zbog recesije i nepovoljnijeg ekonomskog okruženja finansijski rezultat u 2009. godini znatno smanjen u odnosu na prethodnu godinu. Uprava je također iskazala spremnost za povećanje vrijednosti toplog obroka na maksimalno 14 KM po danu.

Uprava TCK je dala inicijativu i iskazala spremnost da se potpiše protokol sa navedenom elementima jer protokol sklopljen u pismenoj formi predstavlja najbolju formu sa aspekta zaštite radnika, njihovih primanja i prava.

U februaru 2010. godine je potpisan protokol o utvrđivanju plata i ostalih ličnih primanja između Uprave Društva, s jedne strane, i Izvršnog odbora sindikata, s druge strane, kojim je regulisano sljedeće:

- Vrijednost boda, na bazi kojeg se, shodno članu 40 Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i raspodjeli plaća, vrši obračun neto plaće, neće se mijenjati, zadržat će se u iznosu od 0,20 KM.
- Dnevna naknada za topli obrok će se povećati za 7,7%, sa 13,00 KM na 14,00 KM
- Da bi se kompenzirali efekti od zamrzavanja plata u 2010. godini, uz jubilaru se kompenzirali efekti od zamrzavanja plata u 2010. godini, uz jubilaru nagradu u iznosu od 350 KM po zaposlenom.

Tokom godine Uprava je permanentno radila na poboljšanju uslova rada i zaštite na radu o čemu je sačinjen detaljan izvještaj od strane koordinatora zaštite na radu.

U februaru 2010. je takođe potpisan Protokol o donacijama između Uprave Društva i Izvršnog odbora sindikata kojim je regulisano sljedeće:

- Saglasni su da u 2010. godini, Tvornica cementa Kakanj donira Sindikatu Tvornice cementa Kakanj novčana sredstva u iznosu od 5.000,00 KM na ime pomoći uposlenicima
- Saglasni su da u 2010. godini Tvornica cementa Kakanj donira Sindikatu Tvornice cementa Kakanj novčana sredstva u iznosu od 5.000,00 KM na ime jednokratne pomoći studentima – djeci uposlenika
- Saglasni su da u 2010. godini Tvornica cementa Kakanj može donirati Sindikatu Tvornice cementa Kakanj dodatna sredstva, ako ostvari prihod od prodaje starog materijala, a visina dodatnih sredstava bit će utvrđena odlukom Uprave.

U skladu sa ovim protokolom Uprava Tvornice cementa Kakanj je Izvršnom odboru sindikata tokom 2010. godine odobrila donacije u iznosu od 18.500,00 KM.

Pored donacija, Uprava je Izvršnom odboru sindikata odobrila pozajmicu za nabavku ogrevnog drveta na period od šest mjeseci.

Usporedni pregled plata i ostalih ličnih primanja za 2009. i 2010. godinu dat je u sljedećoj tabeli:

Kakanj cement - Izdaci za zaposlene u 2010 godini

Opis	2009 godina	2010 godina	Promjene 2010/2009
	KM	KM	%
Plate i ostala primanja			
Bruto plate	7.831.465	7.853.098	0,28%
Doprinosi na plate	814.731	816.364	0,20%
Total plate	8.646.196	8.669.462	0,27%
Topli obrok	1.028.949	1.142.105	11,00%
Prevoz	141.637	138.853	-1,97%
Regres	273.466	264.492	-3,28%
Jubilarna nagrada	247.031	228.462	-7,52%
Otpremnine	66.183	56.144	-15,17%
Porez i doprinosi za ostala oporeziva primanja	175.623	197.308	12,35%
Total ostala primanja	1.932.889	2.027.364	4,89%
Total primanja zaposlenih	10.579.085	10.696.826	1,11%
Prosječan broj zaposlenih-total	373	370	-0,80%
Prosječan broj zaposlenih-bez bol.preko42 dana	367	367	0,00%
Prosječna bruto plata po zaposlenom	21.339	21.398	0,28%
Prosječna bruto ukupna primanja	28.826	29.147	1,11%
Prosječna bruto primanja mjesečno	2.402	2.429	1,11%

Ostale pogodnosti za zaposlene

1. Pomoći u slučaju teže bolesti

■ Uprava društva, na osnovu zahtjeva i odgovarajuće dokumentacije, dodjeljuje novčanu pomoć za slučaj teže bolesti ili smrti zaposlenih i članova njihove uže porodice (za slučajeve teže bolesti u 2010. godini je izdvojeno 42.250,00 KM, a za smrtnu slučajeve 50.198,00 KM)

2. Obezbjedenje osnovne zdravstvene zaštite

■ ambulantom u krugu Tvornice znatno je olakšana osnovna zdravstvena zaštita zaposlenih i penzionera

■ organizovanje sistematskih pregleda

■ plaćanje lijekova za zaposlene na osnovu recepata izdatih od strane doktora ambulante (88.340,00 KM u 2010. godini)

3. Osiguranje zaposlenih za slučaj nezgode - 2 police:

a/ Po polici Sarajevo- osiguranja osigurani su sljedeći slučajevi:

- smrt od nezgode – osigurana suma 17.00,00 KM
- smrt usljed bolesti – osigurana suma 2.500,00 KM
- trajni invaliditet – osigurana suma 34.000,00 KM

b/ Po polici Triglav osiguranja osigurani su sljedeći slučajevi:

- smrt od nezgode – osigurana suma 15.000,00 KM
- smrt usljed bolesti – osigurana suma 3.000,00 KM
- trajni invaliditet - osigurana suma 30.000,00 KM
- dnevna naknada za bolničko liječenje usljed nezgode - 5,00 KM dnevno
- troškovi liječenja do i unosa od 1.500,00 KM

Za osigurane slučajeve svaki zaposlenik ima pravo na osiguranu sumu po obje police.

Zaštita zdravlja i bezbjednost na radu

U skladu sa korporativnim opredjeljenjem, prema kojem je čovjek najveća vrijednost na kojoj je baziran uspjeh grupacije, Tvornica cementa Kakanj je implementirala i sistem upravljanja zdravljem i bezbjednošću na radu u skladu sa zahtjevima standarda OHSAS 18001:2007.

To znači da je izvršena identifikacija opasnosti i procjena rizika na svim radnim mjestima u Tvornici, nakon čega su postavljeni ciljevi i planovi upravljanja kako bi se svi potencijalni rizici sveli na dopustivu i prihvatljivu mjeru.

Nakon implementacije ovog standarda, u periodu od 2006 do 2010 godine desile su se samo dvije lakše povrede na radu, što ukazuje na najviši stepen efikasnosti i osiguranja zaštite zdravlja i bezbjednosti na radu. To je dovelo do pozicioniranja Tvornice cementa Kakanj na sami vrh HeidelberCement grupacije u oblasti sigurnosti na radu.

Poboljšanja u 2011. godini

Procjene očekivanog oporavka BH privrede u 2011. godini, na bazi kojih je urađen operativni plan poslovanja Tvornice cementa Kakanj za 2011. godinu, nisu optimistične, te je planiran blagi porast volumena prodaje, međutim planirani finansijski pokazatelji imaju smanjenje čak od 8%, što ukazuje na potrebu velike finansijske discipline kod upravljanja troškovima. Kako troškovi zaposlenih imaju veliko učešće u strukturi ukupnih troškova, to i najmanje povećanje ima veliki uticaj na finansijske pokazatelje. Uprkos navedenim činjenicama, Uprava Društva je optimizacijom ostalih troškova iskazala spremnost da poveća plate za 2,5%. Vijeće uposlenika i Izvršni odbor sindikata nisu prihvatili ponuđeni protokol te povećanje plata nije izvršeno od februara 2011. godine.

Optimizacija organizacione strukture u 2011. godini

Optimizacija broja zaposlenih je planirana u narednim godinama. Dostizanje optimalnog broja zaposlenih će se vršiti postepeno kroz penzionisanje i sporazumne raskide radnih odnosa uz isplatu stimulatívne otpremnine zaposlenicima koji su zainteresovani za ovaj vid raskida radnog odnosa.

Stimulatívna otpremnina za raskid ugovora o radu sporazumom može se odobriti i isplatiti na osnovu odluke Uprave Društva donesene po pismenom zahtjevu zaposlenika sukladno članu 94. Pravilnika o radu Društva, pri čemu Uprava Društva cijeni svaki podnošeni zahtjev pojedinačno.

Obračun stimulatívne otpremnine se vrši po slijedećim kriterijima:

- za svaku godinu staža u Tvornici isplaćivati će se prosječna plata zaposlenika u posljednja tri mjeseca,
- za svaku godinu staža van Tvornice isplaćivati će se zadnja objavljena prosječna plata Federacije Bosne i Hercegovine,
- zaposlenicima koji se nalaze na bolovanju dužem od tri mjeseca neprekidno, osnovica za obračun će biti startni bodovi pozicije uvećani za pripadajući procent minolog rada,
- maksimalan neto iznos otpremnine koji se isplaćuje zaposleniku iznosi 30.000,00 KM

Navedeni Kriteriji su primjenljivi samo za zaposlenike koji imaju maksimalno tri godine preostalog radnog staža do ostvarenja prava po osnovu sticanja uslova za punu penziju.

Izuzetno, u 2011. godini, ovi kriteriji su primjenljivi za zaposlenike koji imaju maksimalno 2 godine preostalog radnog staža do ostvarenja prava po osnovu sticanja uslova za punu penziju.

Stimulatívna otpremnina može biti odobrena i zaposlenicima koji ne ispunjavaju prethodno navedene kriterije ali po odluci Uprave i posebnim kriterijima kako slijedi:

zaposleniku koji ima manje od 3 godine preostalog radnog staža do sticanja uslova za punu penziju a izuzetno, u 2011. godini, zaposleniku koji ima manje od 2 godine preostalog radnog staža do pune penzije, otpremnina prilikom sporazumnog raskida radnog odnosa bit će obračunata na sljedeći način:

- za svaki preostali mjesec radnog staža do pune penzije isplaćivati će se 65% neto plate zaposlenika u posljednja tri mjeseca s tim što maksimalan neto iznos za isplatu ne može biti veći od 30.000 KM.

Kod ispunjenja uslova za punu penziju isplaćuju se otpremnina u visini tri prosječne plate zaposlenika.

Za sve ostale okolnosti prilikom prestanka ugovora o radu primjenjuju se zakonske odredbe.

Tvornica cementa Kakanj od privatizacije do danas

Deset godina uspjeha

Tvornica cementa Kakanj bila je pilot-projekat velike privatizacije u Federaciji Bosne i Hercegovine. U konkurenciji nekoliko vodećih svjetskih proizvođača cementa, na međunarodnom tenderu 51 posto dionica Tvornice cementa Kakanj kupila je njemačka kompanija *HeidelbergCement*. Ugovor o kupoprodaji između Agencije za privatizaciju i *HeidelbergCementa* potpisan je 21. jula 2000. godine. Tako je Tvornica cementa Kakanj postala članicom jednog od najvećih svjetskih proizvođača građevinskog materijala – *HeidelbergCement grupacije*.

Ova prodaja kakanjske cementare svojevrsna je prekretnica u dotadašnjem toku privatizacije u Federaciji BiH. To je prvi primjer "velike privatizacije", u kojoj je većinski paket dionica jednog preduzeća-tvornice prodan stranom kupcu. Uspješna prodaja cementare dovela je u pitanje dotada važeći model privatizacije velikih preduzeća isključivo kroz *javni upis dionica*.

I nakon deset godina prevladava mišljenje da je privatizacija Tvornice cementa Kakanj bila jedna od najuspješnijih privatizacija u Federaciji BiH.

Tvornica cementa Kakanj d.d. Kakanj zadržala je osnovnu djelatnost Društva, kako je to regulirano Statutom i upisano u registar kod Kantonalnog suda u Zenici. Također je došlo do proširenja djelatnosti kroz Društvo i povezana pravna lica na proizvodnji i distribuciji betona, prijevozu robe u putnom saobraćaju i istraživanju, proizvodnji i distribuciji agregata.

Kao dio *HeidelbergCementa*, Tvornica cementa Kakanj bila je pionir na mnogim poljima u BiH, i dokaz kako se sve može postići dogovorom i predanim radom. Bili smo pilot-projekat velike privatizacije koji je, kao što to naš razvoj i rezultati pokazuju, bio veoma uspješan. Prvi smo u Bosni i Hercegovini uveli najsavremeniji poslovno-informacijski sistem SAP, prva smo kompanija koja je uvela integrirani sistem upravljanja kvalitetom, zaštitom okoliša i zaštitom zdravlja te sigurnošću na radu, a među prvima u svijetu smo uveli jedinstveni zatvoreni sistem otprašivanja. Sve su to uspješno provedeni projekti.

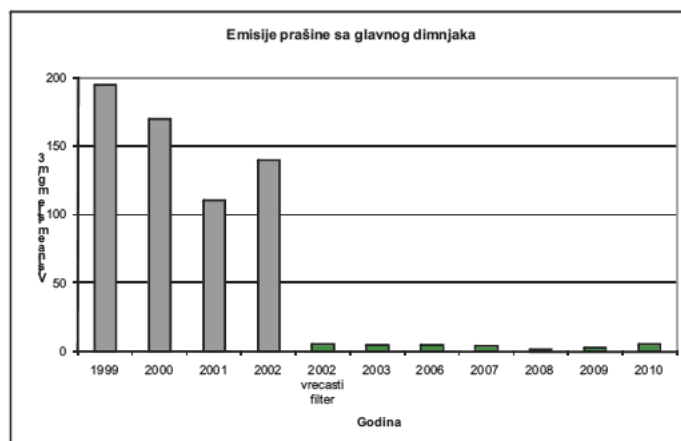
Investiranje u periodu 2000.-2010

Ukupna ugovorena obaveza investiranja u Tvornicu cementa Kakanj iznosila je oko 100 miliona KM i u proteklih

deset godina ta ugovorna obaveza je u potpunosti ispunjena, odnosno čak i premašena za više od 60 posto. To ukazuje na ozbiljnost i opredjeljenost strateškog partnera *HeidelbergCementa* da poštuje sve svoje obaveze i razvija poslovanje.

Tokom prve faze modernizacije, koja je trajala 24 mjeseca, u tvornicu je investirano 23,5 miliona KM. Najveća pažnja posvećena je zaštiti okoliša, tako da je u prvoj fazi modernizacije, koja je završena u julu 2002. godine, u zaštitu okoliša uloženo oko 17,5 miliona KM.

Stari elektrofilter zamijenjen je novim vrećastim otprašivačem, čija je efikasnost otprašivanja značajno bolja. Dovoljno govori činjenica da su emisije prašine smanjene za više od 90 posto. Današnje emisije su manje od onih dozvoljenih evropskim standardima i ne prelaze 10 mg/m³.

U prvoj fazi ugrađen je i **novi hladnjak klinkera**, koji je sastavni dio sistema otprašivanja, pa je ugradnjom hladnjaka nove generacije dodatno unaprijeđen i sistem zaštite okoliša. **Automatizacijom peći** postignuta je optimizacija procesa proizvodnje, što za rezultat ima uštede u energiji i bolji kvalitet klinkera, dok je **projekat modernizacije laboratorija** donio novu opremu u Kakanj, čime su omogućena sva neophodna testiranja kvaliteta proizvoda po savremenim metodama.

Iako je proizvodnja cementa osnovna djelatnost Tvornice cementa Kakanj, briga za daljnji plasman konačnog proizvoda – cementa – dovela je do ulaganja i u povezane djelatnosti, prvenstveno **proizvodnju i dostavu gotovih betona**, koje obavljaju kćerka kompanija **TBG BH d.o.o.** Kakanj i **TBG Beton d.o.o.** Zagreb, koje proizvode visokokvalitetne vrste transportnog betona.

Prvo je u 2003. godini otvorena nova betonara u Sarajevu s

najsavremenijom opremom za proizvodnju betona i vlastitim laboratorijem za kontrolu kvaliteta i receptura, a u 2006. godini betonara u Banjoj Luci. Kako bismo zadovoljili zahtjeve tržišta za našim vrhunskim markama betona, u 2010. godini investirali smo u nabavku mobilne betonare, pa ćemo na taj način proširiti plasman naših betona u sve dijelove Bosne i Hercegovine.

A da bismo poboljšali izvoz našeg „sivog zlata“ na hrvatsko tržište, u 2010. godini smo investirali 14,2 miliona KM u kupovinu kompanije TBG Beton d.o.o. Zagreb, koja ima šest betonara pretežno stacioniranih u većim centrima zapadne Hrvatske.

Da bismo kupcima omogućili lakši pristup proizvodima, 2004. godine pušten je u pogon **terminal za pakovanje i otpremu cementa u Sarajevu**, a tokom 2007. godine realiziran je projekat otvaranja **novog terminala za otpremu cementa i proizvodnju gotovih betona u Banjoj Luci**, čija je vrijednost preko četiri miliona KM. Otvaranje ovog terminala ima strateški i dugoročni značaj za plasman i pozicioniranje kakanjskog cementa u sjeverne dijelove Bosne i Hercegovine.

Jedan od najvećih projekata, završen 2003. godine, bilo je **uvođenje uglja kao goriva**. Ta je investicija, vrijedna 15,5 miliona KM, omogućila još bližu saradnju s Rudnikom mrkog uglja Kakanj, što daje dodatnu pozitivnu dimenziju poslovnih odnosa i partnerstva s domaćim kompanijama.

Novi kamenolom je najveći i zasigurno ključni projekt u Tvornici cementa Kakanj jer produžava radni vijek cementare za više od trideset godina. Realizacija ovog projekta počela je 2003. godine, a kamenolom je počeo s radom 2005. Pored toga, već je realiziran i **projekat rekultivacije kosina pristupnog puta za kamenolom**, gdje su zasađene autohtone vrste drveća.

Kada govorimo o modernoj tehnologiji, bitno je napomenuti da je Tvornica cementa Kakanj 2001. godine povezana u globalnu mrežu informacijske tehnologije, uz korištenje **SAP tehnologije, što je prva IT implementacija takve vrste u Bosni i Hercegovini**.

SAP sistem je startao maja 2001. godine javnom prezentacijom u medijima Bosne i Hercegovine. Zvanično je u okviru TCK-a pušten u rad 1. januara 2002. godine. Sistem je uveden da bi se poboljšala efikasnost rada poslovne administracije, odnosno da bi se njen rad uskladio sa sistemom *HeidelbergCementa*.

Istovremeno, taj sistem daje podršku i pomaže menadžmentu u svakodnevnom odlučivanju. Na taj način

se, s jedne strane, poboljšava interni sistem kontrole, dok su, s druge, omogućene transparentne informacije dioničarima i drugim zainteresiranim stranama. Pored efikasnosti u proizvodnji i pratećim administrativnim poslovima, ovaj sistem nam je omogućio potpunu transparentnost našeg poslovanja, planiranja, ulaganja i razvijanja, što je naročito važno i što se pred nas postavlja kao imperativ prema našim dioničarima i poslovnim partnerima.

U prvoj polovini 2009. godine realiziran je **projekat izgradnje zatvorenoga cirkulacionog sistema tehnološke vode**, vrijedan više od milion KM, što je do sada najznačajniji projekat u zaštiti i poboljšanju kvaliteta voda.

Primarni cilj projekta je smanjiti utrošak vode neophodne za hlađenje postrojenja, odnosno smanjiti količinu zahvata vode iz rijeke Bosne, čime se eliminiiraju negativni efekti vodostaja rijeke (mulj koji se taloži na stjenkama postrojenja). Zatvoreni sistem snabdijevanja tehnološkom vodom podrazumijeva cirkulaciju iste vode u kružnom toku u postrojenjima, a zahvat vode se obavlja samo da bi se nadoknadili gubici uzrokovani isparavanjem.

Pored toga, u 2007. godini završen je i **projekat modernizacije transporta klinkera u silose**, čija je vrijednost nešto više od pola miliona KM. Postojeći gumeni transporteri zamijenjeni su metalnima.

Mjerenje temperature plašta peći još je jedan projekat automatizacije iz 2006. i 2007. godine. Ugrađeni su skeneri za kontinuirano mjerenje temperature na mjestima gdje se to dotada moralo raditi ručno, pa se sada visina temperature može čitati direktno iz tvorničke centralne komande.

U okviru **projekta reduciranja buke** tokom 2005. godine zamijenjena je primarna drobilica. **Nova drobilica** ima

Tvornica cementa Kakanj od privatizacije do 2010.

mnogo bolju izolaciju i puno veći kapacitet, pa je broj njezinih radnih sati znatno smanjen, što je direktno uticalo na smanjenje buke.

Pored toga, tokom 2009. i 2010. godine **zamijenjeni su motori i reduktori na mlinovima cementa**, što je investicija vrijedna četiri miliona KM. Investirali smo i u **modernizaciju mlina sirovine**, pa će se smanjiti emisija buke i troškovi održavanja, a povećati proizvodna efikasnost. Završetak realizacije ovog projekta očekuje se u prvom kvartalu 2011. godine, a njegova vrijednost je oko 1,6 miliona KM.

Tokom 2010. godine završen je i **projekat modernizacije pakovanja cementa u Poslovnoj jedinici Sarajevo**. Stari ručni sistem zamijenjen je novim automatskim, koji uključuje mašinu za pakovanje, paletizator i uređaj *stretch hood* foliju. Vrijednost ovog projekta je 1,9 miliona KM.

Najznačajniji projekat koji smo započeli u 2010. godini svakako je **izgradnja novog silosa klinkera**, čija je procijenjena vrijednost oko 10 miliona KM. S novim silosom eliminišu se sekundarni izvori prašine - prašina prilikom skladištenja i vraćanja klinkera u proizvodni proces, a također se značajno smanjuju i dodatne emisije CO₂ i buke uzrokovane radom vozila. Trenutno se radi na pripremi izrade betonske grede na vrhu zida, montaža krova, pokrivanje krova i pripadajućih krovnih konstrukcija, montaža opreme te uređenje okoline silosa.

Planirano je da projekat bude završen do kraja 2011. godine.

Do kraja 2005. godine u potpunosti je ispunjena ugovorna obaveza u pogledu investiranja, što je potvrđeno revizorskim mišljenjem o valjanosti ispunjenja ugovorenih

obaveza po osnovu investiranja društva *HeidelbergCement A.G.* Njemačka u društvo Tvornica cementa Kakanj d.d. Kakanj. Međutim, investiranje je i dalje nastavljeno u skladu s razvojnim planovima Društva. Izvršena je modernizacija mlinova cementa, mlina sirovine, drobilice i počela izgradnja novog silosa klinkera kojim će se eliminirati vanjska deponija klinkera.

Održavanje broja zaposlenih

Privatizacijskim ugovorom iz 2000. godine *HeidelbergCement grupacija* a samim tim i Tvornica cementa Kakanj preuzele su u oblasti kadrovskih poslova obavezu zadržavanja onog broja zaposlenih radnika koliko ih je bilo u momentu privatizacije. Obaveza je u potpunosti poštovana, pa u proteklom desetogodišnjem periodu nije bilo smanjenja broja zaposlenika u Društvu. Naprotiv, uz veoma dobru saradnju s lokalnom zajednicom i provedbu brojnih zajedničkih projekata na nivou kakanjske općine i kantona zeničko-dobojskog broj zaposlenih u određenim periodima je rastao i više od obavezujućeg broja nakon više prijema mladih ljudi svih kvalifikacijskih struktura.

Tvornica cementa Kakanj je na ovaj način pokazala da je društveno svjestan i odgovoran dio lokalne zajednice, što je osnovni segment principa poslovanja *HeidelbergCementa*, pa tako i svih njegovih članica.

Intervju sa dr. Berndom Scheifeleom o preliminarnim rezultatima za 2010

Unite: HeidelbergCement je 10. februara objavio preliminarne, nerevidirane rezultate za četvrti kvartal i cijelu 2010. godinu. Kakva je naša pozicija u odnosu na prethodnu godinu?

Scheifele: Poslovni pokazatelji se stalno poboljšavaju u odnosu na prethodnu godinu i odražavaju održiv pozitivan razvoj na tržištima u razvoju gdje je prisutan HeidelbergCement i oporavak u industrijskim zemljama Sjeverne Amerike i Evrope nakon koji je nastupio nakon što je kriza dosegla najnižu tačku u 2010. godini. Na primjer, bili smo u mogućnosti da povećamo promet Grupacije za 5,8% na 11,8 milijardi eura. Postigli smo dobre rezultate, posebno ako se uzme u obzir da smo u četvrtom kvartalu morali amortizirati udar ranog početka oštre zime na našim ključnim evropskim tržištima.

Unite: U 2010. godini smo uspjeli postići bolje rezultate nego naši konkurenti. Kako je došlo do toga?

Scheifele: Prije svega, dosljedno i uspješno smo nastavili sa našim programima poboljšanja efikasnosti i smanjenja troškova. Na primjer, postigli smo uštedu od 300 miliona eura kroz implementaciju programa ušteta "FitnessPlus 2010". Također imamo povoljnu geografsku poziciju, posebno na tržištima u razvoju. Pored toga, naši zaposleni i rukovodioci su još jednom pokazali izvrsna dostignuća. Sve to je pomoglo da budemo jedan od prvih proizvođača građevinskih materijala koji je ostavio krizu iza sebe i postigao povećanja u prometu i operativnom prihodu.

Unite: Iako je bilo regionalnih varijacija u ekonomskom razvoju u 2010. godini, sveukupno je razvoj bio pozitivan više nego je prognozirano. Šta očekujete u 2011. godini?

Scheifele: Mislim da će u 2011. opet doći do značajnih varijacija u ekonomskom rastu pojedinačnih regija. Na primjer, očekuje se da će se pozitivan trend nastaviti u Aziji – posebno u Kini, Indoneziji, Indiji i Bangladešu. U Sjevernoj Americi očekujemo dalji blagi rast potražnje cementa i agregata zbog održivog nivoa investicija u izgradnju puteva u Sjedinjenim Državama. Predviđamo stabilan razvoj u Australiji. U poređenju sa generalnim razvojem tržišta u zemljama južno od Sahare, očekujemo natprosječni rast na našim ključnim afričkim tržištima u Tanzaniji, Gabonu i Gani, kao i u Demokratskoj Republici Kongo.

U našoj regiji Zapadna i Sjeverna Evropa, očekujemo značajan oporavak u sjevernoj Evropi i Njemačkoj. Veliki infrastrukturni projekti nastavljaju se u Ujedinjenom Kraljevstvu što bi trebalo dovesti do sveukupnog stabilnog razvoja naših aktivnosti. Oporavak u Istočnoj Evropi i Centralnoj Aziji najduže se čekao, ali mi očekujemo da će se prodaja cementa povećati i u ovoj regiji.

Unite: Po Vašem mišljenju, koji su najveći izazovi za HeidelbergCement u 2011?

Scheifele: Iako je uočljiv spori oporavak građevinske industrije na razvijenim tržištima, suočit ćemo se sa značajnim povećanjem troškova, posebno energije i goriva. To se posebno odnosi na tržišta u razvoju na kojima se odvija brzi razvoj. Zato se u 2011. moramo usredotočiti na postizanje ušteta energije kao i na povećanje efikasnosti. To stavlja poseban značaj na novi program povećanja efikasnosti u poslovanju s agregatima i na OpEx (Operational Excellence – operativna izvrsnost) projekat u poslovanju s cementom, a jedan od primarnih ciljeva ovih mjera je održivo smanjenje troškova energije.

Kroz nedavno predstavljeni trogodišnji "FOX 2013" program mi želimo ojačati finansijske i operative kapacitete postizanjem ušteda od 345 miliona eura do 2013. godine, što će imati uočljiv uticaj na naše rezultate. Meni je jednako važno da napravimo dalji napredak po pitanju zdravlja i zaštite na radu. Uprkos poboljšanjima tokom proteklih godina, tokom 2010. godine zabilježen je 21 slučaj nesreća sa smrtnim ishodom, od kojih se 5 odnosilo na naše zaposlenike. To je neprihvatljivo.

Iz tog ćemo razloga promovisati zaštitu zdravlja i bezbjednost na radu kao ključnu temu u 2011. Ciljevi za 2012. su jasni: Nula slučajeva sa smrtnim ishodom i smanjenje broja nezgoda za 50%. Svi moramo raditi na ostvarenju ovih ciljeva i postaviti ih kao mjerilo.

Unite: *U našim nastojanjima da se suočimo sa pritiskom koji nose troškovi, programi za smanjenje troškova i stroga disciplina u potrošnji su jedna strana medalje. Šta je neophodno uraditi kada je u pitanju tržište?*

Scheifele: Naravno, jačanjem naše operative efikasnosti pokušavamo što je više moguće ublažiti povećanje troškova na polju energije i goriva. Ove godine također će biti važno da prenesemo povećanje cijena našim kupcima kako bi kompenzirali povećanje troškova i održali stabilnim naše marže.

Unite: *Najavili ste da će HeidelbergCement nastaviti da se širi. Koji su to konkretni planovi?*

Scheifele: Uložićemo ciljane napore da dalje proširimo naše kapacitete proizvodnje cementa na atraktivnim tržištima u razvoju. Nova tvornica u Tuli blizu Moskve, sa kapacitetom od 2 miliona tona, počinje proizvodnju na ljetu. Do kraja ove godine planiramo proširiti kapacitete u našim indijskim tvornicama u Mumbaiju, Damohu i Jhansi, a također nastavljamo sa potragom za atraktivnim razvojnim prilikama u Africi. Siguran sam da smo izvrsno pozicionirani da prebrodimo buduće izazove i iskoristimo prilike u korist HeidelbergCementa.

Izveštaji Grupacije za 2010.

- Promet Grupacije povećan za 5.8% i iznosio 11,8 milijardi eura
- Marža operativne dobiti prije amortizacije povećana na 19% zahvaljujući uspješnim mjerama smanjenja troškova i povećanja efikasnosti
- Marža operativnog prihoda grupacije poboljšala se na 12.2% (prethodna godina 11.8%)
- Profit za finansijsku godinu povećan na 511 miliona eura (prethodna godina: 168)
- Neto finansijske obaveze smanjene na 8,1 milijardu – omjer između tuđeg i ukupnog kapitala 62.9%
- Rezerve likvidnosti na otprilike 3,5 milijardi

Prognoza za 2011.

- Ravnomjeran rast u Aziji-Pacifiku i Africi-Mediterranskom bazenu, i nastavak oporavka u Sjevernoj Americi i Evropi
- Usredotočenje na povećanju efikasnosti, smanjenju troškova i povećanju cijena kako bi se amortizovali povećani troškovi energije i sirovina kao i povećanje inflacije
- Glavni prioritet ostaje smanjenje duga
- Nastavak ciljanog proširenja kapaciteta proizvodnje cementa na tržištima u razvoju
- HeidelbergCement u dobroj poziciji da u velikoj mjeri iskoristi oporavak globalne ekonomije

Uspješan nastavak mjera smanjenja troškova

HeidelbergCement je 2010. godinu uspješno priveo kraju uprkos izazovima globalnog ekonomskog okruženja i postigao prednost u odnosu na glavne konkurente.

Ovo je uglavnom rezultat mjera smanjenja troškova implementiranih u ranoj fazi – u nekim slučajevima čak i prije dolaska krize. Nakon uspješnog završetka programa "Fitness 2009" kojim su postignute uštede od više od 550 miliona eura, tokom 2010. godine postigli smo uštede od 300 miliona eura kroz dodatni program "FitnessPlus 2010".

Mjere poduzete u protekle dvije godine kojima su održivo smanjeni administrativni i distributivni troškovi kao i troškovi popravki u poslovanju cementom, uvezivanje portfolija na našim lokacijama, i naše inicijative na polju nabavke ogledaju se u poboljšanoj kvaliteti profita i ojačanoj konkurentnosti.

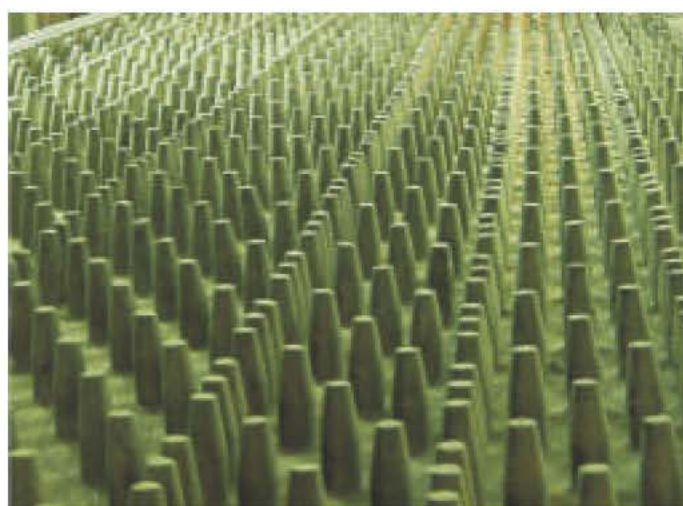
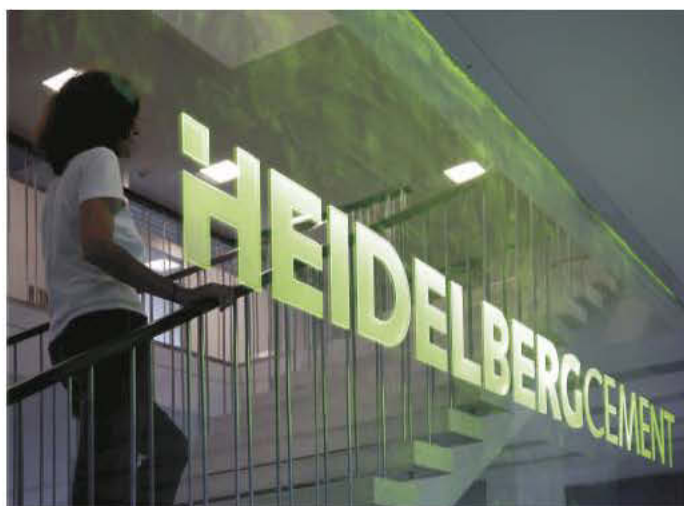
"U 2010. godini, tim HeidelbergCementa je još jednom uspješno pokazao sposobnosti implementacije i troškovne efikasnosti," rekao je dr. Bernd Scheifele, predsjedavajući upravnog odbora HeidelbergCementa. "Povećali smo promet, operativni prihod i dobit za ovu finansijsku godinu u okruženju punom izazova.

Pored toga, HeidelbergCement je jedna od rijetkih kompanija u našoj industriji kojoj je pošlo za rukom da poboljša sveukupnu operativnu maržu kao i maržu u dvije glavne poslovne linije proizvodnje cementa i agregata.

Povećan promet, operativna marža i neto profit

Promet grupacije povećao se za 5,8% i iznosio 11.762 miliona eura (prethodna godina: 11.117), uz podršku dosljedno dobrim rezultatima na tržištima u razvoju u Aziji i Africi kao i povoljnim efektima deviznih tečajeva.

Volumeni prodaje cementa i klinkera, agregata i gotovih betona u cijeloj Grupaciji su doslovce ostali konstantni.

HeidelbergCement povećao promet, operativnu maržu i profit u 2010. – dobar start za 2011.

Operativni prihod prije amortizacije (OIBD) povećao se za 6,5% i iznosio 2.239 miliona eura (prethodna godina: 2.102); operativni prihod se povećao za 8,6% i iznosio 1.430 miliona eura (prethodna godina: 1.317). U Sjevernoj Americi, operativni prihod se više nego poduplao kao rezultat mjera smanjenja troškova i poboljšanih marži za cement i agregate.

U Africi se volumen prodaje povećao za skoro 13% i iznosio 5,2 miliona tona, a operativni prihod bio rekordan. U Aziji je, zahvaljujući nastavku velike potražnje, marža operativnog prihoda prije amortizacije ostala gotovo konstantna na 27,5%, što je vrhunska vrijednost čak i u poređenju sa ostatkom industrije.

Zbog manjih finansijskih troškova i značajno manjem slabljenju goodwill-a nego u prethodnim godinama, profit se u finansijskog godini više nego utrostručio i iznosio 511 miliona eura (prethodna godina: 168). Zarada po dionici poboljšala se i iznosila 1,83 eura (prethodna godina: 0.30). S obzirom na poboljšanje poslovanja i očuvano usredotočenje na smanjenje neto duga, Upravni odbor i Nadzorni odbor će predložiti Generalnoj skupštini da se dividenda poveća na 0,25 eura po dionici (prethodna godina: 0,12):

Dalja poboljšanja finansijske strukture i kreditne sposobnosti

HeidelbergCement je u 2010. godini primjetno poboljšao svoju finansijsku strukturu kroz uspješno izdavanje obveznica u volumenu od više od 2 milijarde eura i kroz obezbjeđenje nove kreditne linije u iznosu od 3 milijarde eura, čime je komotno osigurao likvidnost do kraja 2013. godine. Kao rezultat toga, bilo je moguće smanjiti kreditne marže za više od 50% i broj finansijskih institucija sa učešćem na 17 glavnih banaka. Agencije za ocjenu kreditne sposobnosti odgovorile su na uspješna poboljšanja finansijske strukture poboljšanom ocjenom kreditne sposobnosti HeidelbergCementa.

Zahvaljujući uspješnim mjerama smanjenja troškova i dosljednom upravljanju gotovinom, HeidelbergCement je smanjio svoj neto dug za dodatnih 0,3 milijarde eura na 8,1 milijardu eura.

Kao rezultat tih mjera, omjer između tuđeg i ukupnog kapitala (gearing) poboljšao se na 62,9% (prethodna godina: 76,5%).

Rezerva za likvidnosti povećala se na oko 3,5 milijardi eura na kraju 2010. godine.

Ciljana ekspanzija tržišne pozicije na tržištima u razvoju

Tokom 2010. godine HeidelbergCement je bio dosljedan i disciplinovan u nastavku ciljane ekspanzije svoje tržišne pozicije linije za proizvodnju cementa na tržištima u razvoju. Dvije nove mlinice cementa ukupnog kapaciteta 1,5 miliona tona su puštene u pogon u tvornici *Cirebon* u Indoneziji.

U septembru je HeidelbergCement potpisao ugovor sa grupacijom *Forrest Group* i sada drži većinski paket dionica u njenim aktivnostima proizvodnje cementa sa kapacitetom od 500.000 tona u Demokratskoj Republici Kongo.

U jesen smo također kupili većinski udio u kompaniji *CJSC "Construction Materials"*, koja ima modernu cementaru kapaciteta 2 miliona tona u Baškortostanu, atraktivnom regionu u razboju na Uralu.

Radovi na novoj Tula cementari u Rusiji, koja ima kapacitet 2 miliona tona, nastavljeni su kako je planirano. Početak proizvodnje kojom će se snabdijevati moskovsko tržište planiran je za kraj maja 2011.

Proširenje kapaciteta u Górazdze cementari u Poljskoj je također nastavljeno po planu, a završetak je predviđen u 2012.

Mlinica cementa kapaciteta 0,8 miliona tona trenutno je u fazi konstrukcije u Bangladešu. Pored toga, započet je projekat proširenja kapaciteta u centralnoj Indiji za 2,9 miliona tona. Ukupan program proširenja na tržištima u razvoju, koji je počeo još u 2008. godini uključuje proširenje kapaciteta od oko 20 miliona tona do 2012.

HeidelbergCement ovime stvara potencijal za dalji razvoj.

Prognoze za 2011.

HeidelbergCement očekuje nastavak oporavka globalne ekonomije, ali ipak na donekle slabijem nivou nego u 2010. Stope rasta u zemljama u razvoju u Aziji i Africi ostaće značajno iznad one na razvijenim tržištima u Sjevernoj Americi i Evropi.

U grupacijskim područjima Zapadne i Sjeverne Evrope očekujemo dalji oporavak potražnje, pa time i povećanje volumena prodaje cementa i agregata, gdje će uglavnom prednjačiti jaki trendovi u Skandinaviji i Njemačkoj.

U grupacijskom području Istočna Evropa – Centralna Azija očekujemo promjenljiv trend: razvoj će ostati slab u Mađarskoj i Rumuniji, dok će potražnja rasti u Poljskoj i Centralnoj Aziji, a u drugoj polovini 2011. i u Češkoj Republici.

U Sjevernoj Americi očekujemo blagi porast u prodaji cementa i agregata zbog tekućih investicija u izgradnju puteva u Sjedinjenim Državama i nastavku pozitivnog razvoja robne industrije u Kanadi. Očekujemo da će se potražnja povećavati u grupacijskim područjima Azija-Pacifik i Afrika-Mediterranski bazen.

Kad su u pitanju troškovi, HeidelbergCement očekuje povećanje cijena energije i robe kao i povećanje inflacije, posebno u zemljama u razvoju. Na razvijenim tržištima također očekujemo povećanje troškova osoblja.

Cilj HeidelbergCementa je da amortizuje povećane troškove kroz mjere smanjenja troškova i ciljano povećanje cijena kao i smanjenje troškova goriva na pojedinačnim tržištima.

Na osnovu ovih pretpostavki, Upravni odbor je postavio ciljeve daljeg povećavanja prometa i operativnog prihoda u 2011.

"S obzirom na spor oporavak na razvijenim tržištima i povećanje troškova i inflacijski pritisak, zadržavamo usredotočenje na novčanom toku i stabilnim maržama kako bi smanjili dug i dalje poboljšali ključne finansijske pokazatelje", pojašnjava dr. Bernd Scheifele.

"Sa našim "FOX 2013" programom koji je pokrenut u januaru 2011. godine nastavljamo ulagati napore u dosljedno smanjenje troškova i povećanje efikasnosti.

Posebno želimo dostići naš cilj da HeidelbergCement učinimo ne samo najvećim proizvođačem agregata na svijetu nego i najprofitabilnijim.

U isto vrijeme nastavljamo sa investiranjem u kapacitete proizvodnje cementa na tržištima u razvoju.

Zahvaljujući našem pozicioniranju na atraktivnim tržištima kako u zemljama u razvoju tako i u industrijalizovanim zemljama, i našem globalnom vodstvu u proizvodnji agregata, HeidelbergCement ima idealnu poziciju da značajno iskoristi nastavak oporavka globalne ekonomije i ubrzanje rasta u Sjevernoj Americi."

EURm	2009.	2010.	ukupno	I-f-I*
Račun dobiti i gubitka				
Promet	11.117	11.762	5,8%	-0,5%
OIBD	2.102	2.239	6,5%	-0,3%
<i>u % prometa</i>	18,9%	19,0%		
Operativni prihod	1.317	1.430	8,6%	0,6%
Neto dobit	168	511	204,7%	
Zarada po dionici (IAS 33)**	0,30	1,83	509,4%	
Izveštaj o novčanom toku				
Novčani tok od operativnih aktivnosti	1.164	1.144	-1,7%	
Ukupno investicije	-820	-872	6,3%	
Bilans stanja				
Neto dug***	8.423	8.146	-3,3%	
Gearing (omjer između tuđeg i ukupnog kapitala)	76,5%	62,9%		

* Po konstantnom indikatoru, deviznom kursu i nivou zaliha

** Pripisivo matičnom društvu

*** Isključujući obveznice s pravom iskupa prije dospijeca

Heidelberg, 17. mart 2011.

HeidelbergCement započeo trogodišnji program finansijske i operativne izvrsnosti: "FOX 2013"

HeidelbergCement je 10. januara 2011. godine najavio početak svog novog trogodišnjeg programa finansijske i operativne izvrsnosti pod nazivom: "FOX 2013". Plan je da kompanija tokom naredne tri godine napravi novčane uštede u iznosu od 600 miliona eura.

U taj iznos uključene su i efektivne finansijske i operativne uštede na troškovima u konačnom računu u iznosu od 200 miliona eura u 2013. godini.

"Stalno i dosljedno usredotočenje na novčani tok i troškove je ključni faktor uspjeha u strategiji naše kompanije," objašnjava dr. Bernd Scheifele, glavni izvršni direktor HeidelbergCementa.

"Gradeći na našim odličnim dosadašnjim rezultatima smanjenja troškova i jačanja efikasnosti u proteklim godinama, upakovali smo nekoliko projekata usmjerenih na uštede gotovine i smanjenje troškova u naš trogodišnji program finansijske i operativne izvrsnosti "FOX 2013".

Program je primarno usmjeren na poboljšanje globalne efikasnosti u glavnim poslovnim djelatnostima proizvodnje cementa i agregata. Kada govorimo o proizvodnji cementa, HeidelbergCement želi postići održivo smanjenje troškova za energiju kroz OPEX program (Operational Excellence – operativna izvrsnost).

Kad je u pitanju poslovanje s agregatima, cilj kompanije je da postigne održiva poboljšanja marže i usvoji najbolju praksu kroz sveobuhvatnu globalnu analizu konkurentske pozicije i optimizacije portfolija.

Dr. Scheifele: "Mi smo već globalni tržišni lider po volumenu prodaje agregata, ali sada također želimo postati najefikasniji proizvođač agregata na svijetu. Pored toga, planiramo dalje smanjiti finansijske troškove, a za to smo već napravili osnovu u novembru 2010. godine smanjenjem kreditnih marži za naš revolving kredit od 3 miliona eura.

Povrh toga, cilj nam je postići godišnje uštede kroz nabavku i optimizaciju obrtnog kapitala, uglavnom kroz poboljšanja roka plaćanja prema dobavljačima u 2011. godini.

Sa našim "FOX 2013" programom dalje ćemo ojačati konkurentnost kako bi imali još veću korist od poboljšanog globalnog okruženja na tržištu građevinskih materijala.."

Novi "FOX 2013" program ima za cilj novčane uštede od 200 miliona eura u 2011., 160 miliona u 2012 i 240 miliona u 2013. godini. Tokom 2011. godine planirano je da se uštedi 100 miliona eura kroz jednokratnu optimizaciju obrtnog kapitala, uglavnom kroz poboljšanja roka plaćanja prema dobavljačima.

Uštede kroz nabavku, koje su djelimično zasnovane na cijeni a djelimično na indeksu, očekuju se u iznosu od 74 miliona eura svake godine.

Planirano je da se uštede u operativnim i finansijskim troškovima sa uticajem na račun dobiti i gubitka povećaju sa 35 miliona eura u 2011. na 110 miliona eura u 2012. i 200 miliona eura u 2013. godini.

Ove uštede uključuju i uštede na cijenama na polju nabavke.

Razgovor sa dr. Berndom Scheifeleom o smanjenju troškova kroz program FOX 2013

Unite: Nedavno ste najavili program FOX 2013 kojim se kombinuje nekoliko mjera usmjerenih na dalju optimizaciju troškova i povećanje novčanog toka. Šta predstavlja skraćenica FOX i šta sve zapravo uključuje?

Dr. Scheifele: FOX 2013 je skraćenica za "Financial and Operational Excellence" – finansijsku i operativnu izvrsnost. FOX program usmjeren je na poboljšanje globalne efikasnosti naših glavnih poslovnih aktivnosti proizvodnje agregata i cementa.

Zajedno sa ovim ciljem formulisali smo i novi program za poboljšanje efikasnosti poslovanja s agregatima (Quarry Optimization Project – Projekat optimizacije kamenoloma), a od ljeta 2010. godine u proizvodnji cementa provodimo projekat OpEx (Operational Excellence – operativna izvrsnost).

Kroz oba projekta nastojimo postići održivo smanjenje potrošnje energije.

Unite: 1. marta u Sjevernoj Americi održan je početni sastanak implementacije Projekta optimizacije kamenoloma. Koja je pozadina ovog novog programa u poslovanju s agregatima?

Dr. Scheifele: Što se tiče naših poslovnih aktivnosti sa agregatima, pored toga što smo globalni tržišni lider u smislu volumena, također želimo biti najefikasniji proizvođač agregata na svijetu. Naš primarni cilj je da postignemo poboljšanja procesa u našim kamenolomima i postrojenjima za pijesak i šljunak. Radi se o tekućem procesu optimizacije koji će se nastaviti i nakon 2013. Jedan od ciljeva, na primjer, je da održavamo naša postrojenja u stalnom radu uz optimalno iskorištenje kapaciteta.

To zahtijeva da lokalni direktori usvoje nove načine razmišljanja, a to znači da naši procesi – a moguće i naša postrojenja – trebaju biti uvezana. Pored toga, želimo optimizirati naš proizvodni portfolio, to jest, usredotočiti se na visokomaržne proizvode što je više moguće i proizvoditi više količina koje se mogu prodati.

Unite: Kako će se postići ovaj cilj i koju će ulogu igrati Competence Center Materials – CCM (Stručni centar za materijale)?

Dr. Scheifele: Globalni CCM pod vodstvom Gerharda Mühlbeyera je odgovoran za vođenje i upravljanje projektom optimizacije kamenoloma širom grupacije.

Razgovor sa dr. Berndom Scheifeleom o smanjenju troškova kroz program FOX 2013

Regionalni CCM-ovi su usko uključeni u projekat. Implementaciju rade lokalne operativne jedinice – uz usku saradnju između prodaje, kontrole kvaliteta i proizvodnje – na osnovu postojećih najboljih iskustava. Globalni CCM je napravio sveobuhvatne pripreme za projekat zajedno sa regionalnim CCM-ovima.

Već su započeta tri pilot projekta u Češkoj Republici, Švedskoj i Ujedinjenom Kraljevstvu. Nakon dugotrajnog procesa odabira, naši CCM-ovi su odabrali *Boston Consulting* za podršku projektu na privremenoj osnovi. Ova podrška primamo je usmjerena na metodični preliminarni rad, prikupljanje dokumentacije za obuku i upravljanje projektom.

Unite: *U julu 2010. godine započeli smo širom ne izvsnosti – OpEx – čiji je cilj da se istraže i optimiziraju proizvodni procesi u svakoj od cementara kako bi se smanjili troškovi energije i struje u aktivnostima proizvodnje cementa. Koji su ciljevi OpEx-a i kako radi taj proces?*

Dr. Scheifele: Cilj je da se održivo poveća efikasnost procesa proizvodnje cementa u svim tvornicama. Baš kao u proizvodnji agregata, to u suštini znači ograničiti upotrebu energije i sirovina čime se smanjuju troškovi proizvodnje i povećava zaštita okoline.

Specijalisti iz HTC-a, koji provode ovaj projekat, analiziraju detaljno sve proizvodne procese zajedno sa direktorima tvornica, a onda zajedno usaglašavaju precizne mjere za poboljšanje procesa.

Zaposlenici tvornice su onda odgovorni za implementaciju tih mjera. Timovi specijalista planiraju posjetiti, istražiti i optimizirati sve cementare do kraja 2013.

Unite: *Koji je sveukupni cilj ušteda kroz FOX?*

Dr. Scheifele: Cilj programa FOX 2013 je da ojača finansijski i operativni kapacitet HeidelbergCementa. Tokom naredne tri godine planiramo provesti mjere kojima ćemo poboljšati novčani tok u ukupnom iznosu od 600 miliona eura: 200 miliona u 2011., 160 miliona u 2012. i 240 miliona u 2013. godini.

Unite: *Da li će ove uštede proistići samo iz OpEx-a i Programa optimizacije kamenoloma ili su i neka druga područja sa mogućnošću ušteda uključena u FOX?*

Dr. Scheifele: FOX također uključuje godišnje uštede od 74 miliona eura na polju nabavke. Također u 2011. namjeravamo postići jednokratnu uštedu od 100 miliona eura kroz optimizaciju trenutnih sredstava, uglavnom kroz poboljšanje perioda roka plaćanja prema dobavljačima. Neophodno je da poduzmemo određene aktivnosti na ovom polju jer su naši konkurenti mnogo bolje pozicionirani. Iz tog razloga radimo na optimizaciji naših prosječnih rokova plaćanja u različitim državama. Jednom kad se FOX 2013 implementira imaćemo dodatnu konkurentnost i bićemo u poziciji da u budućnosti imamo veću korist od poboljšane pozicije na tržištu građevinskih materijala.

Kap krvi – kap nade u život

Darivanje krvi je najplemenitiji čin svakog pojedinca. To je odluka kojom darujemo život i ljubav, odluka kojom nesebično brinemo za bolesne i nemoćne, odgovorno se ponašamo prema sebi i svima kojima darujemo svoju krv.

Zaposleni Tvornice cementa Kakanj još jednom su pokazali svoju humanost kada je u pitanju ljudski život, jer je to osnovna vrijednost našeg kolektiva.

Akcija darivanja krvi, koju je provodio Zavod za transfuzijsku medicinu, organizovana je 14. februara 2011. u prostorijama ambulante TCK. S ponosom ističemo da zaposleni Tvornice cementa Kakanj već decenijama redovno učestvuju u svim akcijama dobrovoljnog darivanja krvi. Ovim putem želimo odati priznanje i zahvaliti se svim našim darovateljima ovih kapljica koje život znače, jer to su najhumaniji ljudi.

Eko-atrij

16. decembra 2010. godine, u kakanjskom obdaništu „Mladost“ svečano je otvoren eko-centar čije renoviranje je finansirala Tvornica cementa Kakanj. Na konkursu koji je kakanjska cementara objavila u junu ove godine, prijavljeno je više od 30 projekata, a projekat obdaništa „Mladost“ odabran je kao najbolji na polju održivog razvoja. U eko-atrijumu najmlađi naraštaji imat će mogućnost da kroz igru i praktične aktivnosti uče o zaštiti životne sredine i aktivno učestvuju u njenom očuvanju. Djeca iz obdaništa „Mladost“ za ovu su priliku pripremili bogat kulturno-edukativni program, a goste je posebno oduševila modna revija odjevnih predmeta izrađenih od starih najlon kesa.

Slika

Povodom Dana otvorenih vrata 2010. Udruženje likovnih umjetnika Duga Kakanj u znak zahvalnosti za dobru saradnju koju ostvaruju sa Tvornicom cementa Kakanj odlučili su napraviti jednu umjetničku sliku sa motivom naše tvornice. Na izradi ove slike radilo je osam likovnih umjetnika. Ovo je za njih bilo prvi put da rade na jednom ovakvom zajedničkom projektu, koji se pokazao vrlo uspješnim. Napravljena je slika dimenzija 2,4 m x 1,6 m, koja se sastoji iz osam dijelova.

Svi koji su vidjeli sliku složili su se da se radi o jednom jako lijepom i zanimljivom djelu vrijednom pažnje.

Zahvaljujemo se Udruženju likovnih umjetnika Duga Kakanj na ovom poklonu.

Nagrada FIPA - Tvornici cementa Kakanj priznanje Investitor godine 2009

Tvornica cementa Kakanj svojim aktivnostima nastoji na svim poljima doprinijeti razvoju lokalne zajednice.

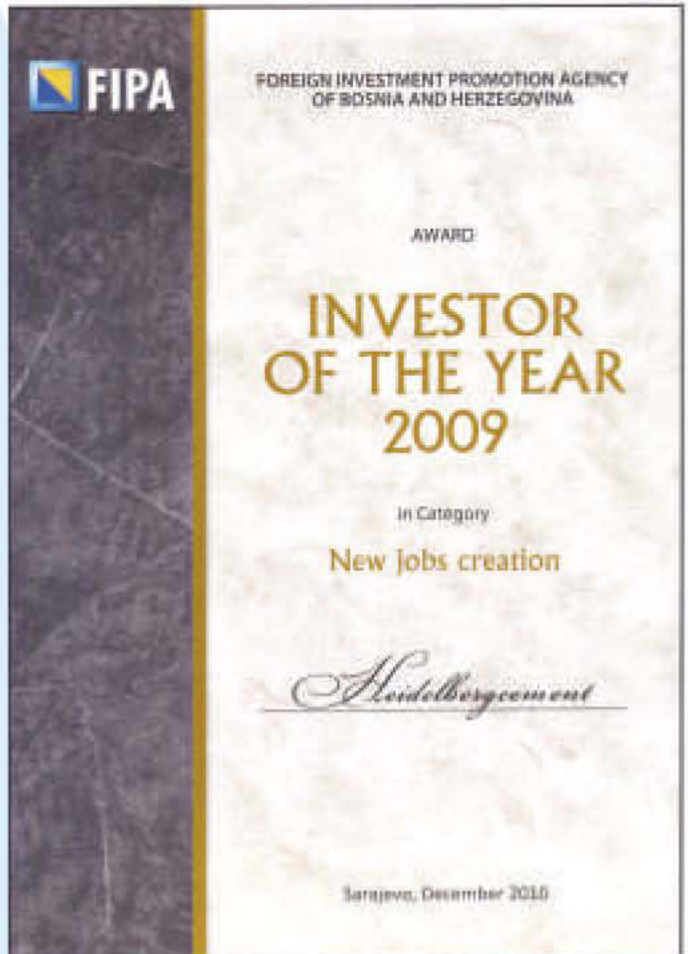
U okviru Programa zapošljavanja pripravnika, koji smo proveli u periodu 2009/2010, u Tvornicu cementa Kakanj primljen je 21 pripravnik koji su tokom godine dana stekli prave radne navike u organiziranom i uspješnom kolektivu, kao i nova korisna znanja potrebna za njihov pravilan daljnji razvoj.

„Uprava Tvornice cementa Kakanj je prepoznala potrebe Općine Kakanj i mladih ljudi, te na ovaj način dala svoj dodatni doprinos i pomoć lokalnoj zajednici kako bi u ovim teškim vremenima ohrabрили mlade ljude da ostanu u svojoj zemlji, da im se otvore perspektive ovdje pa da svoje znanje, nadarenost, entuzijazam i vještine iskoriste za svoju i dobrobit društva,“ kazao je Branimir Muidža, direktor Tvornice cementa Kakanj.

Pored toga, tokom 2009. i 2010. godine obezbijedili smo privremeno zaposlenje za više desetina radnika iz Kakanja, koji su stavljeni na raspolaganje Općini Kakanj. Na osnovu protokola, čiji su potpisnici Tvornica cementa Kakanj i Općina Kakanj, radnici su u radili na općinskim ekološkim i infrastrukturnim projektima kao što su čišćenje korita rijeke Bosne, uređenje zelenih površina, uređenje škola, te generalno uljepšavanje grada Kakanja i okolnih izletišta.

Uprava Tvornice cementa Kakanj se odlučila na ovaj korak kako bi pomogli ljudima koji nemaju nikakvog zaposlenja da steknu određena primanja, a u isto vrijeme dali puni doprinos uljepšanju grada i jačanju infrastrukture.

Tvornica cementa Kakanj je na ovaj način pokazala da je društveno svjestan i odgovoran dio lokalne zajednice, a **naši napori su javno priznati i okrunjeni u decembru 2010. godine, kada nam je Agencija za promociju stranih ulaganja u BiH (FIPA) dodijelila prestižno priznanje *Investitor godine 2009*, u kategoriji „New job creation“.**

Agencija za promociju stranih investicija u BiH (FIPA) svake godine organizuje dodjelu priznanja najboljim stranim investitorima.

Sve aktivnosti na izboru provodi komitet koji se sastoji od predstavnika Vijeća stranih investitora BiH (FIC), Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa i Agencije za promociju stranih investicija u BiH.

Ovo priznanje je potvrda odgovornosti i javno priznanje najodlučnijim investitorima za njihovu posvećenost i istrajnost da ispune zacrtane ciljeve.

Manifestacija izbora najuspješnijeg stranog investitora doprinosi pozitivnom poslovnom imidžu Bosne i Hercegovine.

Tvornica cementa pomaže škole u Kaknju Vrijedna donacija OŠ „Ahmed Muradbegović“ iz Donjeg Kaknja

Tvornica cementa Kakanj, nastavljajući dobru saradnju sa lokalnom zajednicom, donirala je OŠ „Ahmed Muradbegović“ iz Donjeg Kaknja deset računara.

Prigodna svečanost održana je u informatičkom kabinetu škole, a osim računara TC Kakanj donirala je i 13 monitora, te 2 HUB uređaja. „Nastojimo održati kontinuitet kako bi svim školama pomogli da dođu do ove opreme.“

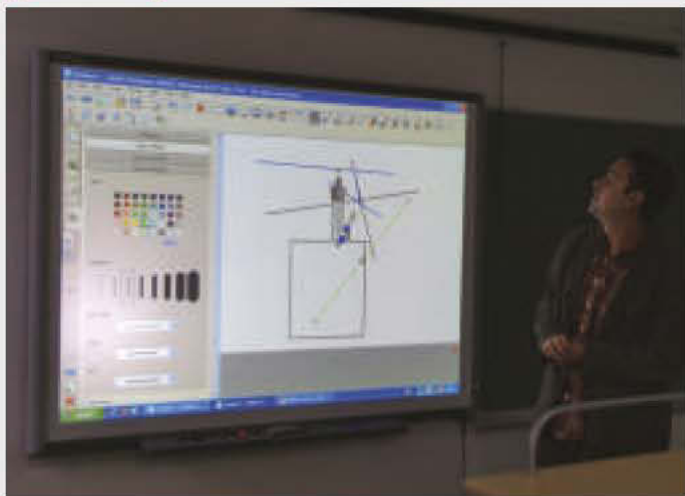
Svjesni smo činjenice da će sada svaki učenik u ovoj školi kada dođe na čas informatike biti u mogućnosti da samostalano i individualno radi zajedno sa svojim nastavnikom,“ kazao je izvršni direktor TC Kakanj Izudin Neimarlija.

Zahvaljujući se na ovoj vrijednoj donaciji direktor škole Džemal Bečirhodžić izrazio je zadovoljstvo što sada ova i područna škola u Bilješevu imaju kompletirane informatičke kabinete za sve učenike.

Ovom prilikom direktoru Neimarliji uručena je i prigodna zahvalnica. Tvornica cementa Kakanj će i tokom narednih godina nastojati da na ovaj način pomaže školama u Kaknju.

Tvornica cementa Kakanj donirala interaktivne table kakanjskog gimnaziji i Ekonomskom fakultetu

Dana 30. novembra 2010. godine Tvornica cementa Kakanj donirala je kakanjskoj gimnaziji „Muhsin Rizvić“ interaktivnu tablu i projektor, koju je ispred Tvornice učenicima predao direktor za proizvodnju, Izudin Neimarlija, koji je ovom prilikom istakao: „Tvornica cementa Kakanj veoma je privržena svojoj lokalnoj zajednici i trudimo se omogućiti svim stanovnicima što bolje uslove života. Ovom donacijom nastojimo unaprijediti metode obrazovanja u Kaknju i učenike uputiti u nove tehnologije, koje i mi u Tvornici koristimo.

Na ovaj način ulažemo u sigurnu i prosperitetnu budućnost naše države i zajednice.“ Aida Hakulija, direktorica gimnazije „Muhsin Rizvić“ u Kaknju, se zahvalila riječima: „Veoma smo sretni što nam Tvornica cementa Kakanj, pored redovne novčane podrške, pruža i ovakvu priliku da se uključimo u svjetske tokove novih tehnologija.

Ova donacija će značajno unaprijediti obrazovanje naših učenika i omogućiti nam bolje uključivanje i interakciju

tokom nastave.“ Pored toga, u januaru 2010. godine, Tvornica cementa je donirala istu interaktivnu tablu i Ekonomskom fakultetu u Sarajevu (EFSA). „Naš cilj je sveukupni napredak društva utemeljen na principima održivog razvoja, a to se posebno odnosi na izgradnju temelja naše budućnosti, koja leži na mladim i obrazovanim ljudima. Siguran sam da će ove vrijedne donacije doprinijeti daljem napretku sistema obrazovanja koji će iznjediti mlade lidere spremne da se uhvate u koštac sa izazovima koje pred nas stavlja napredak u budućnosti,“ rekao je Branimir Muidža, direktor Tvornice cementa Kakanj.

Dekan Ekonomskog fakulteta, prof.dr. Veljko Trivun zahvalio se na donaciji koja je posebno vrijedna jer dolazi u ovo krizno vrijeme. „Ekonomski fakultet u Sarajevu i Tvornica cementa Kakanj jako uspješno sarađuju već nekoliko godina.

Ova vrijedna donacija predstavlja veliki doprinos našim naporima da studentima Ekonomskog fakulteta pružimo mogućnost usavršavanja uz korištenje najbolje dostupne tehnologije, koja igra veoma značajnu ulogu u razvoju cijelog društva,“ kazao je Trivun.

Interaktivna tabla Smart Board je uređaj napredne tehnologije koji je povezan sa računarom i projektorom, a koji pruža bezbrojne mogućnosti korištenja edukativnih materijala sa računara, kao i mogućnost snimanja predavanja na računar, tako da učenici mogu više pažnje posvetiti aktivnom učešću u nastavi.

Analiza fatalnih nesreća koje su prijavile sve kompanije članice Inicijative za održivi razvoj u cementnoj industriji (CSI) jasno pokazuje da je najveći broj fatalnih nesreća uzrokovan logističkim aktivnostima.

To isto važi i za HeidelbergCement. Kako bi odgovorili na ovakvu situaciju, radna grupa CSI-ja za zdravlje i sigurnost na radu razvila je odgovarajuće mjere za sprečavanje saobraćajnih nesreća.

Ovaj CSI-jev dokument analizirali su naši stručnjaci i pretočili u HeidelbergCementov priručnik koji je konačno odobrio i objavio predsjednik Uprave HeidelbergCementa, dr. Bernd Scheifele. Priručnik je dostupan na BiH Intranetu, u biblioteci dokumenta zaštite na radu, na sljedećem linku: http://unite.groupphc.net/ba/sust/Pages/Zastitanaradu_bs-Latn-BA.aspx Pored toga, objavljeni su i posteri u kojima su predstavljene glavne mjere kojih se svi zaposleni koji voze trebaju pridržavati. Posteri su prevedeni i na naš jezik i distribuirani na najvažnije lokacije.

Objavljen priručnik "Sigurna vožnja"

Nova mobilna betonara TBG BH

TBG BH trenutno ima tri pogona za proizvodnju gotovih betona u tri glavna tržišna centra u BiH. Međutim, iz tih pogona TBG BH ne može snabdijevati šire tržište zbog karaktera proizvodnje, jer gotove betone nije moguće transportovati na udaljene lokacije.

S obzirom na to da Bosna i Hercegovina nema razvijenu infrastrukturu, realno je očekivati radove na infrastrukturi koje sa postojeće tri betonare, bez obzira na kapacitete, TBG BH ne može pokriti zbog udaljenosti.

Iz tog razloga, Uprava je odlučila da u 2010. godini investira u nabavku mobilnog pogona za proizvodnju transportnih betona.

Kupovinom mobilne betonare TBG BH će moći da konkuriira na svim većim projektima, proširi prisutnost na cijelom tržištu Bosne i Hercegovine i, što je veoma važno, na takav način osigura dodatni plasman cementa proizvedenog u Tvornici cementa Kakanj.

Kapacitet nove mobilne betonare je 80 m³ betona na sat koju opskrbljuju dva silosa cementa ukupnog kapaciteta 160 tona.

Ova betonara je već montirana na lokalitetu Drivuše gdje je TBG BH izabran za podizvođača za LOT 3 dionice koridora 5C na potezu Kakanj-Zenica. Silosi mobilne betonare su prekriveni prepoznatljivim korporativnim kockicama naše kompanije, a u narednim danima očekujemo i finalno odobrenje za početak isporuke betona.

„Pored isporuke betona na najveće sarajevsko gradilište, Sarajevo City Center, ovo je još jedan veliki projekat koji smo dobili na osnovu ozbiljnosti našeg poslovanja i kvalitete našeg betona,“ kazala je Ehlimana Šehmedović, direktor TBG BH.

„Naš je strateški cilj da dalje razvijamo mrežu mobilnih betonara kako bi osigurali svoje prisustvo na svim većim projektima koji se planiraju realizirati na cijelom području Bosne i Hercegovine.“

Beton u boji - Boja za vječnost

Stavljajući želje i zahtjeve kupaca na prvo mjesto, kako to definiše i korporativna misija kompanije, u već pozamašnu paletu svojih proizvoda TBG BH je dodao i obojeni beton. Promocijom obojenog betona, TBG BH nastoji dodatno poboljšati kvalitetu života. U nastavku teksta možete pročitati nešto više o ovoj vrsti betona.

Pored estetski jednostavnog sivog betona, sve više arhitekata i investitora otkriva mogućnosti kreativne izvedbe sa obojenim betonom.

Spoj estetskih mogućnosti i tehničkih zahtjeva konstruktivnih elemenata su osnova moderne izgradnje, a obojeni beton kombinuje oboje – prirodan izgled materijala

sa obojenim vidnim površinama u jednom trajnom objektu. Beton samim tim dobiva jednu dodatnu arhitektonsku dimenziju.

Obojeni beton daje mnogo mogućnosti kreativnih ideja arhitektama i urbanistima. Kombinacijom boja može se cijeloj ulici ili čak jednom dijelu grada dati individualan karakter i trajnost.

Obojeni beton nije interesantan samo za građevinske objekte. On otvara sasvim novo polje za umjetnike i dizajnere, oni vole igrati sa bojama i formama.

Obojeni beton je "prava igračka" za izradu skulptura i umjetničkih djela koji zahtijevaju jaku stabilnost i otpornost.

Primjena

Obojeni beton kao građevinski materijal ciljano se upotrebljava na objektima koji zahtijevaju, vizuelni, funkcionalni i trajni efekat. Osim arhitektonske upotrebe u izgradnji objekata isti je interesantan prilikom izgradnje puteva, parkova, javnih prostora, slobodnih centara kao i privatnih objekata.

Primjeri primjene

- fasade na zgradama u visokogradnji
- površine unutarnjih i vanjskih zidova
- stepeništa, stubovi
- industrijski podovi
- izgradnja ulica, biciklističke staze,
- autobuska stajališta
- podovi škola i bolnica
- benzinske pumpe
- izložbeni prostori, galerije, kantine
- sportski tereni,
- kuće i dvorišta (terase i podovi)
- nadvožnjaci i mostovi

Dan tvornice

U prostorijama Tvornice cementa Kakanj, 15. decembra 2010. godine upriličeno je svečano obilježavanje 32 godine uspješnog postojanja i rada našeg kolektiva.

Tradicionalnom druženju prisustvovao je veliki broj radnika, penzionera i članova porodica preminulih i poginulih radnika.

Izvršni direktor za proizvodnju, Izudin Neimarlija, pozdravio je sve prisutne i zahvalio se na odazivu.

„Dio svog života uložili ste u budućnost ove firme, i mi to nećemo i ne smijemo zaboraviti. I danas, u vrijeme krize koja već dvije godine pogađa i naš sektor, naš kolektiv odolijeva i pravi solidne pozitivne rezultate, što nam omogućava da i dalje svojim ljudima omogućimo ono što zaslužuju.“

Za sve zaposlenike, penzionere i porodice poginulih i preminulih radnika obezbijedene su novčane nagrade i prigodni pokloni, kao i svečani ručak.

Pored toga ove godine 17 radnika slavilo je 25 godina rada u Tvornici cementa Kakanj, te su im uručene zahvalnice i tradicionalni poklon, ručni sat.

Slavljenici su:

Edin Bjelopoljak,
Esad Delić,
Enes Muflizović,
Jusuf Piljug,
Sreto Poletan,
Ševal Odobašić,
Čamil Čehajić,
Nusret Šljivo,
Nermin Čišija,
Nermin Tursum,
Rasim Mujić,
Emina Ćosić,
Ivo Tomić,
Nafija Hasagić,
Zikret Bašić,
Nusret Obralijsa
Sulejman Bešić

A za ovu priliku, slavljenik Rasim Mujić, mnogima poznat po svom nadimku Cibona, sročio je i posebnu zahvalnicu:

Dvadesetpet godina je prošlo,
za dobivanje sata vrijeme je došlo.
Skupili se radnici svih službi,
valjda će nam dobro biti na ovoj družbi.
Kompaniji za ovo hvala,
za nas je kompanija znala.
Trebamo i dalje nastaviti radno
i poslije ovog, što je paradno,
trebamo se družiti'
a, bogami, i radom odužiti'
trebamo i sarađivati'
i posao odrađivati'.

Ovo je nama čast,
sa kompanijom moramo rast.
Na licima je veselje, u srcu radost,
ovdje je prisutna i dob i mladost.
Stisnimo svima prst,
radnik HeidelbergCementa mora biti čvrst
Ovo su istiniti motivi,
blago onom' ko ovo doživi!
Zato ovo shvatimo kao zbilju,
u ovom prazničnom okrilju
okrenimo se lijepim gestama
i na ovim feštama.

Samo tako nastaviti treba
pa će biti i para i hljeba.
Zato slavljenici ovi danas
stat' će neko iza nas,
ostajte zdravo, radite pravo,
firmu pazite,
krupnim koracima gazite.
Ispunjavajte zadatke razne
njugujte ih k'o cvijeće iz vaze.

Događaji

8. mart.

Ovogodišnji 8. mart kolegice i uposlenice naše kompanije su obilježile na malo drugačiji način nego što je to bio običaj ranijih godina.

Naime, ove godine uprava je odlučila da umjesto već prevaziđenih poklona kolegicama pokloni trodnevnu posjetu Dubrovniku.

Ovo se pokazalo kao jako lijepa prilika da se kolegice više povežu i bolje upoznaju.

Paketići

Kao prethodnih godina krajem prošle godine su pripremljeni novogodišnji paketići na mališane uposlenika naše tvornice.

Ono po čemu se razlikovala ova posljednja podjela paketića za djecu jeste organizovani program. Djeci su paketiće uručili Djed Mraz i njihovi omiljeni crtani likovi Fifi i Ben 10.

Djeca su se lijepo zabavila o čemu svjedoče i fotografije.

Vijeće stranih investitoru u BiH (FIC) održalo četvrtu Generalnu skupštinu udruženja

U srijedu, 20. aprila 2011. godine, Vijeće stranih investitora održalo je svoju četvrtu Generalnu skupštinu.

Članovi FIC-a su usvojili interne izvještaje za 2010. godinu, razgovarali o aktivnostima i planovima za ovu godinu, te izabrali predsjednika/glasnogovornika FIC-a kao i novi Upravni odbor.

Tie Sosnowski, predsjednik Upravnog odbora FIC-a i direktor kompanije Triland Development je izjavio:

"Od svog osnivanja 2006. godine, FIC je dao značajan doprinos BiH ekonomiji. Vjerujem da ćemo ove godine nastaviti sa širenjem naših kapaciteta podrške stranim investitorima u BiH i onima koji su zainteresovani da ulažu u ovu dinamičnu ekonomiju u razvoju.

Jedan od ciljeva FIC-a ove godine je da se pojača promocija FIC aktivnosti poboljšanjem i širenjem naših odnosa sa medijima.

Nadamo se da će vladajuće institucije u BiH, čim se formiraju, nastaviti podržavati lokalne i strane investitore ubrzavanjem reformi koje jačaju BiH ekonomiju, uprkos svim poteškoćama i činjenici da je 2010. godina bila najnepovoljnija godina za strane investicije."

„Osnovano 2006. godine kao neprofitno udruženje, Vijeće stranih investitora djeluje kao jedinstven glas svih stranih investitora u Bosni i Hercegovini, i nastoji promovisati poslovne inicijative i pružiti praktičnu podršku svim investitorima kako bi se poboljšalo poslovno okruženje u državi,“ rekao je Branimir Muidža, direktor Tvornice cementa Kakanj.

Tie Sosnowski, vlasnik i direktor kompanije Triland Development je ponovo, jednoglasnom odlukom, izabran za predsjednika Upravnog odbora.

Za članove UO izabrani su:

- Aida Soko, PricewaterhouseCoopers
- Branimir Muidža, Heidelberg Cement Group/ Tvornica cementa Kakanj
- Giulio Moreno – Evropska banka za rekonstrukciju i razvoj (EBRD)
- Jasmina Lopičić - M:tel
- Mukund V. Kulkarni – ArcelorMittal Zenica
- Sead Miljković – Wolf Theiss (lokalna saradnja)
- Stevan Dimitrijević – Karanović & Nikolić
- Tie Sosnowski – Triland Development
- Vojislav Puškarević – Raiffeisen bank

Članovi FIC-a su do danas investirali više od 4 milijarde eura u BiH i direktno zaposlili više od deset hiljada građana. Veliko je priznanje Tvornici cementa Kakanj da djeluje u okviru FIC-a jer to nam daje priliku da na aktivan način sudjelujemo u kreiranju svih važnih propisa i zakona u BiH kako bi ih usmjerili na dobrobit poslovne zajednice i građana BiH."

Održana skupština dioničara Tvornice cementa Kakanj

Deset uspješnih godina

Na skupštini održanoj 09. maja 2011. godine u Kakanju, dioničari Tvornice cementa Kakanj usvojili su rezultate poslovanja iz 2010. godine, tokom koje je ostvaren ukupni promet od 86 miliona KM, dok je dobit iznosila 25 miliona KM.

Predstavljajući rezultate dioničarima, direktor Tvornice cementa Kakanj, Branimir Muidža, je rekao da su ovakvi pozitivni rezultati veoma značajni ako se imaju u vidu veoma teški uslovi poslovanja s kojima je suočena građevinska branša. Skupština je donijela odluku da se ukupna dobit iz 2010. godine isplati dioničarima putem dividendi u iznosu od 2,63 KM po dionici.

S obzirom da je proteklo deset godina od privatizacije kakanjske cementare, Direktor Muidža je dao kratki pregled realizacije obaveza iz privatizacijskog ugovora, posebno ističući da su ugovorene obaveze po pitanju investiranja čak premašene za 60%.

„Poslovanje zasnovano na društvenoj odgovornosti strateško je opredjeljenje Tvornice cementa Kakanj i njenog većinskog dioničara, HeidelbergCementa, koji je kroz intenzivan program investiranja i održavanje nivoa zaposlenosti pokazao koliko ozbiljno i odgovorno pristupa svim svojim obavezama, te je svojim aktivnostima snažno doprinio ispunjenju svoje prvobitne namjere da Tvornicu cementa Kakanj dovede u najvišu klasu evropskih proizvođača koja je konkurentna u svakom pogledu i koja posluje u skladu sa svim najprestižnijim svjetskim i evropskim standardima,“ rekao je Muidža.

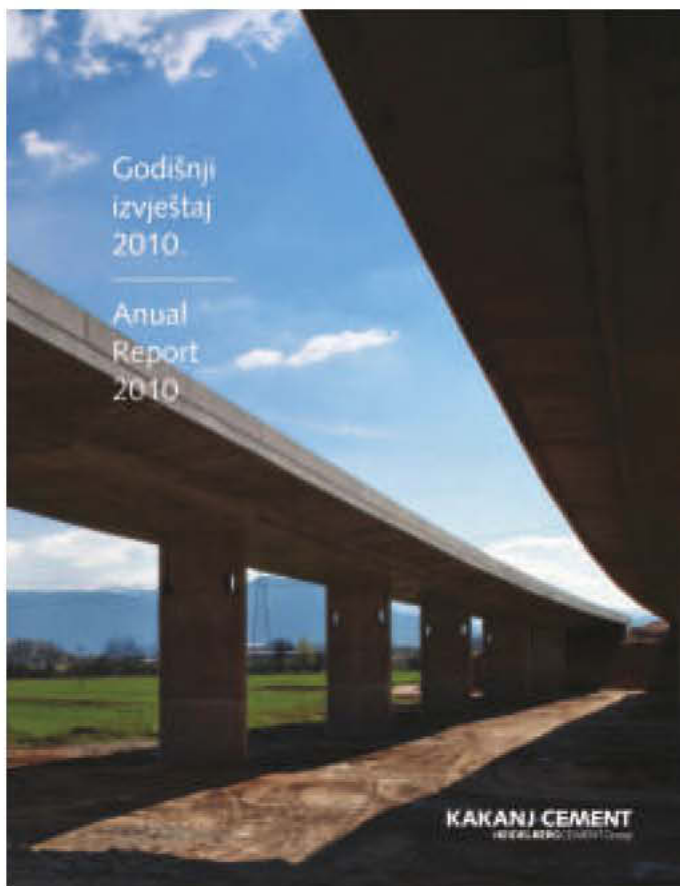
Tokom 2011. godine, u kakanjskoj cementari planiraju proizvesti i plasirati 500.000 tona cementa, a intenzivno će

raditi na daljoj optimizaciji poslovnih procesa i uštedi troškova.

„Pred nama je još jedna godina puna izazova i poteškoća, ali i prilika koje trebamo prepoznati i iskoristiti u korist tvornice i dioničara,“ rekao je Muidža.

Predsjednik Nadzornog odbora, Janos Szarkandy, ovom prilikom je istakao da je izvrsna saradnja sa Upravom Tvornice cementa Kakanj nastavljena i tokom 2010. godine, te se zahvalio Upravi i svim zaposlenima na uložnim naporima i, obzirom na ekonomsko okruženje, izvrsnim rezultatima.

Nova uprava Udruženja za unapređenje njemačko-bosanskohercegovačkih privrednih odnosa

Udruženje za unapređenje njemačko -bosanskohercegovačkih privrednih odnosa je 13.04.2011. godine u Sarajevu u hotelu Radon Plaza organizovalo svoju godišnju skupštinu na kojoj je izabran predsjednik udruženja kao i Upravni odbor udruženja.

Ben Schneider, vlasnik preduzeća za preradu metala u Friedbergu / Bavarska te u Šamcu, je tom prilikom ponovno izabran za predsjednika Udruženja.

Kao članovi Upravnog odbora su ponovno izabrani generalni direktor Tvornice cementa Kakanj, Branimir Muidža, te izaslanik Njemačke privredne komore u BiH, dr. Peter Presber.

Kao novi članovi u Upravnom odboru izabrani su vlasnik preduzeća Omament d.o.o. iz Modriče, Nenad Šabić te direktor TUEV Adria d.o.o Sarajevo, Muamer Peljto.

Upravni odbor Udruženja - 13.04.2011.

Prezime i ime	Funkcija u Upravnom odboru	Funkcija u firmi
Schneider, Ben	Predsjednik	Vlasnik i direktor Bader Šamac d.o.o.
Muidža, Branimir	Član Upravnog odbora	Generalni direktor Tvornice cementa Kakanj d.d.(Heidelbergcement)
Peljto, Muamer	Član Upravnog odbora	Direktor, TUEV Adria d.o.o., Sarajevo
Šabić, Nenad	Član Upravnog odbora	Vlasnik i direktor Omament d.o.o. Modrica
Dr. Presber, Peter	Član Upravnog odbora	Direktor Predstavništva njemačke privredne komore u BiH

Kao gostujući govornik je Ambasador Savezne Republike Njemačke, njegova Ekscelencija Joachim Schmidt (Joachim Šmit) istakao potrebu za jačanjem ekonomskih odnosa između Njemačke i Bosne i Hercegovine na putu BiH u EU. Stabilna privreda je osnova za stvaranje radnih mjesta i općeg blagostanja kao i osnova za stabilnu državu.

Udruženje ima 51 članicu/preduzeća iz svih dijelova BiH te iz Njemačke, koje razmjenjuju svoja iskustva i međusobno sarađuju. Udruženje usko sarađuje sa Predstavništvom Njemačke privredne komore u BiH.

Članicom Udruženja mogu postati sve firme iz BiH i Njemačke koje se aktivno zalažu za daljnji razvoj međusobne robne razmjene.

Impresum

Info silos – interno glasilo Tvornice cementa Kakanj
Broj: 28-29/2011.

Izdavač:
Tvornica cementa Kakanj d.d. Kakanj
Selima ef. Merdanovića 146
72240 Kakanj
Tel: 032 557 500
Fax: 032 557 600

Za izdavača:
Branimir Muidža, generalni direktor
e-mail: branimir.muidža@heidelbergcement.com

Uredništvo:
Emina Dedić emina.dedic@heidelbergcement.com
Mahira Softić mahira.softic@heidelbergcement.com

Štampa i DTP: štamparija "VUTIS" d.o.o. Sarajevo

Foto:
Emina Dedić,
Azerin Salihbegović,
Tvornica cementa Kakanj,
HeidelbergCement Group

Broj strana: 32

Tiraž:
350 primjeraka